

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

12. července 2007 *

Ve věci C-507/04,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 8. prosince 2004,

Komise Evropských společenství, zastoupená M. van Beekem a B. Schimou, jako
zmocněnci, ve spolupráci s M. Langem, Rechtsanwalt, s adresou pro účely
doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Rakouské republice, zastoupené H. Dossim, jako zmocněncem, s adresou pro účely
doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: němčina.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (zpravodaj),
G. Arestis a T. von Danwitz, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 11. ledna
2007,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Rakouská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 1 odst. 1 a 2, článku 5, čl. 6 odst. 1, čl. 7 odst. 1 a 4, článku 8, čl. 9 odst. 1 a 2, jakož i z článku 11 směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98, dále jen „směrnice“).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 2 Směrnice se podle svého čl. 1 odst. 1 týká ochrany všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, na něž se vztahuje Smlouva o EHS. Jejím cílem je ochrana, regulování těchto druhů a péče o ně a stanoví pravidla pro jejich využívání. Odstavec 2 tohoto článku upřesňuje, že směrnice se vztahuje na ptáky, jejich vejce, hnízda a stanoviště.

- 3 Článek 5 směrnice stanoví:

„Aniž jsou dotčeny články 7 a 9, přijmou členské státy opatření nezbytná k vytvoření obecné právní úpravy ochrany všech druhů ptáků uvedených v článku 1, která zejména zakáže:

- a) úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoli způsobem;
- b) úmyslné ničení nebo poškozování jejich hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd;
- c) sběr jejich vajec ve volné přírodě a jejich držení, a to i prázdných;

d) úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů této směrnice;

e) držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány.“

4 Článek 6 odst. 1 směrnice zakazuje obchod s chráněnými druhy ptáků v tomto znění:

„Aniž jsou dotčena ustanovení odstavců 2 a 3, zakázou členské státy u všech druhů ptáků uvedených v článku 1 prodej, přepravu za účelem prodeje, držení za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoli snadno rozpoznatelných částí těchto ptáků nebo odvozenin.“

5 Přílohy III/1 a III/2 směrnice obsahují seznam druhů, které v souladu s čl. 6 odst. 2 a 3 této směrnice nepodléhají za určitých podmínek zákazu prodeje.

6 Článek 7 směrnice upravuje lov chráněných druhů ptáků. První věta odstavce 1 tohoto článku stanoví:

„S ohledem na početnost populace, zeměpisné rozšíření a úspěšnost rozmnožování ve Společenství mohou být druhy uvedené v příloze II loveny podle vnitrostátních právních předpisů daného státu.“

7 Článek 7 odst. 4 směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí, aby lov včetně případného sokolnictví byl prováděn v souladu s platnými vnitrostátními předpisy a v souladu se zásadami rozumného využívání a ekologicky vyvážené regulace příslušných ptačích druhů a že tento lov je u populací těchto druhů, zejména stěhovavých, slučitelný s opatřeními vyplývajícími z článku 2. Postarají se zejména o to, aby druhy, na které se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období odchovu mláďat ani v jednotlivých stadiích rozmnožování. V případě stěhovavých druhů se zejména postarají o to, aby druhy, na něž se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období rozmnožování nebo během období jejich návratu na hnízdiště. Členské státy zašlou Komisi veškeré příslušné informace o praktickém uplatňování svých loveckých předpisů.“

8 Článek 8 směrnice stanoví:

„1. Pokud jde o lov, odchyt nebo usmrcování ptáků v souladu s touto směrnicí, zakážou členské státy užití všech prostředků, zařízení nebo metod, jimiž jsou ptáci ve velkém měřítku nebo nevýběrovým způsobem chytáni nebo usmrcováni nebo jejichž použití by mohlo způsobit vymizení druhů v určitých územích, a to zejména druhů, které jsou uvedeny v příloze IV a).

2. Členské státy navíc zakážou jakýkoli lov z dopravních prostředků uvedených v příloze IV b) a za podmínek uvedených tamtéž.“

9 Na základě čl. 9 odst. 1 směrnice:

„Pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 5, 6, 7 a 8 z následujících důvodů:

a) — v zájmu veřejného zdraví a bezpečnosti,

— v zájmu bezpečnosti leteckého provozu,

— pro předcházení závažných škod na úrodě, dobytku, lesích, rybářství a vodním hospodářství,

— za účelem ochrany rostlin a živočichů;

b) pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo vysazení v původním areálu výskytu druhu a pro chov v zajetí pro tyto účely;

c) aby v malém množství za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnily odchyt, držení nebo jiné rozumné využívání některých druhů ptáků.“

10 V souladu s čl. 9 odst. 2 směrnice musejí odchylky uvádět:

„— druhy, na něž se vztahují,

— prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování,

— charakter rizika a časové a místní okolnosti, kdy lze takové odchylky povolit,

— orgán, který je oprávněn vyhlásit, že požadované podmínky nastaly, a rozhodnout, jaké prostředky, zařízení nebo metody mohou být použity, za jakých omezení a kým,

— kontroly, které budou prováděny.“

11 Článek 11 směrnice ukládá členským státům dbát na to, aby vysazování druhů ptáků, jež se ve volné přírodě na evropském území uvedených států nevyskytují, nepříznivě neovlivnilo místní rostliny a živočichy.

Právní a správní předpisy jednotlivých rakouských spolkových zemí, jejichž slučitelnost s ustanoveními směrnice je napadána

Spolková země Dolní Rakousy

- 12 Jedná se o následující ustanovení: § 17 odst. 5, § 18, jakož i § 20 odst. 4 a § 21 zákona Dolních Rakous o ochraně přírody [Niederösterreichisches Naturschutzgesetz 2000, LGBL. (Niederösterreich) 87/00, dále jen „Nö NSchG“], § 95 zákona Dolních Rakous o lovu [Niederösterreichisches Jagdgesetz 1974, LGBL. (Niederösterreich) 76/74, dále jen „Nö JagdG“] a § 22 nařízení Dolních Rakous o lovu [Niederösterreichische Jagdverordnung, LGBL. (Niederösterreich) 28/77, dále jen „Nö JagdVO“].
- 13 Ustanovení § 17 Nö NSchG stanoví:

„[...]

5. K pěstování a podpoře neautochtonních rostlin a rostlin nepřizpůsobených dané lokalitě a vysazování neautochtonních živočichů do volné přírody je nezbytné povolení vlády. Povolení nebude uděleno, pokud přizpůsobené autochtonní populace, přirozené (genetické) vlastnosti autochtonních druhů živočichů a rostlin nebo krása a osobitost krajiny mohou být trvale narušeny.

[...]“

14 Ustanovení § 18 Nö NSchG stanoví:

„1. Cílem ustanovení o ochraně druhů je ochrana a zachování druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v jejich přírodní a historické rozmanitosti. Ochrana druhů zahrnuje:

- 1) ochranu živočichů, rostlin a jejich biocenózy proti škodám způsobeným člověkem, zejména zásahy člověka,
- 2) ochranu, zachování, rozvoj a obnovu stanovišť druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, jakož i ochranu jejich životních podmínek a
- 3) vysazování živočichů a rostlin vypuzených volně žijících druhů v příslušných biotopech v jejich přirozeném prostředí.

2. Vláda spolkové země nařízením prohlásí za chráněné zcela nebo, pokud to postačuje pro zachování druhu, částečně nebo dočasně druhy planě rostoucích rostlin nebo volně žijících živočichů, jejichž populace je nezbytné chránit nebo zachovat

- 1) z důvodu jejich vzácnosti nebo ohrožení jejich populace,

- 2) z vědeckých důvodů nebo z důvodů dědictví kraje,
- 3) z důvodu jejich užitečnosti nebo jejich důležitosti pro ekosystém, nebo
- 4) za účelem zachování jejich rozmanitosti nebo charakteristických vlastností přírody a krajiny. Nařízení může určit živočišné nebo rostlinné druhy, jejichž populace je na území spolkové země ohrožena vyhubením.

3. Druhy, které se přirozeně nevyskytují na území spolkové země, mohou být nařízením postaveny na roveň speciálně chráněným druhům přirozeně se vyskytujícím na uvedeném území, pokud je to nezbytné pro ochranu jejich populace, za účelem omezení nebo vyloučení, na území, na které se vztahuje tento zákon, příčin poklesu populace těchto druhů ohrožujících jejich existenci a pokud uvedené druhy

- 1) jsou speciálně chráněny v jiné rakouské spolkové zemi nebo jejich zemi původu,
- 2) jsou uvedeny a jako takové označeny v mezinárodních úmluvách, ke kterým Rakouská republika přistoupila nebo
- 3) jsou podle potvrzených informací ohroženy vyhubením, avšak nejsou chráněny ve své zemi původu.

4. Co se týče speciálně chráněných druhů podle odstavců 2 a 3, je zakázáno:

[...]

- 2) pronásledovat, úmyslně vyrušovat, chytat, držet v zajetí, zraňovat nebo usmrcovat živočichy, nabývat je, držet je, předávat je, přepravovat je nebo nabízet je k prodeji, ať živé nebo mrtvé;
- 3) poškozovat, ničit nebo vybírat vejce, larvy, kukly nebo hnízda těchto živočichů nebo jejich místa hnízdění, rozmnožování, tření nebo útočiště, jakož i
- 4) narušovat biotopy, místa rozmnožování a stanoviště druhů ohrožených vyhynutím a uvedených v nařízení, zejména jejich fotografováním nebo jejich filmováním.

5. Při neexistenci jiného uspokojivého řešení je od října do konce února povoleno odstranit, poškodit nebo zničit místa rozmnožování nebo hnízda speciálně chráněných živočichů, pokud se v nich nevyskytují mláďata a nacházejí se uvnitř budov.

6. Nařízení může případně rovněž vymezit opatření na ochranu stanovišť, jakož i k zachování a zvýšení populace speciálně chráněných druhů, jakož i zakázat nebo omezit jednání, která mohou populace ještě více snížit.“

15 Ustanovení § 20 Nö NSchG stanoví:

„[...]

- 4) Vláda spolkové země může rozhodnout o udělení výjimek z § 18, zejména k vědeckým nebo pedagogickým účelům, pokud není třeba se obávat, že by z toho plynulo nebezpečí pro chráněné volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny. V povolení musí být uvedeno alespoň:

1. na které druhy se výjimka vztahuje;
2. prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování a
3. jaké kontroly mají být prováděny.“

16 Ustanovení § 21 Nö NSchG zní takto:

„1. Aniž by byla dotčena zvláštní pravidla podle ustanovení tohoto zákona nebo nařízení či správních rozhodnutí přijatých na jeho základě, zůstávají opatření související s užíváním pozemků k podnikatelským účelům v zásadě nedotčena [...]. Toto odchylné ustanovení se nepoužije, pokud chráněné rostliny nebo chránění živočichové či chráněná přírodní stanoviště jsou úmyslně poškozeni nebo pokud opatření mají nepříznivý dopad na rostliny a živočichy ohrožené vyhynutím [...].

2. Aniž by byla dotčena zvláštní pravidla podle ustanovení tohoto zákona nebo nařízení či správních rozhodnutí přijatých na jeho základě, zůstávají opatření související s moderním a trvalým užíváním pozemků k zemědělským či lesnickým účelům v zásadě nedotčena [...] Toto odchylné ustanovení se nepoužije, pokud chráněné rostliny nebo chránění živočichové či chráněná přírodní stanoviště jsou úmyslně poškozeni nebo pokud opatření mají nepříznivý dopad na rostliny a živočichy ohrožené vyhynutím [...].

3. Využívání pozemků k zemědělským nebo lesnickým účelům se považuje za moderní a trvalé, pokud činnosti v zemědělském nebo lesnickém podniku slouží k produkci a získávání rostlinných nebo živočišných produktů a jsou organizovány v souladu s obvyklými postupy v určitém regionu a v určitém čase nebo v souladu s předávanými zkušenostmi, a uvedené využívání, přizpůsobené přírodním podmínkám, trvale zaručuje výkonnost v dobře fungujícím systému, aniž by byly vyčerpávány produkční základy a příroda a krajina byly nepřiměřeně zatěžovány.“

17 Ustanovení § 95 Nö JagdG stanoví:

„1. Veškeré neselektivní metody lovu jsou zakázány; zakázáno je zejména:

[...]

3) lovit v noci [...]; tento zákaz se nevztahuje na lov [...], tetřevů a tetřívků obecných, divokých hus, divokých kachen a sluk;

- 4) používat pro odchyt a střelení zvěře zařízení pro osvětlení terčů,

[...]

- 8) používat jako živou návnadu oslepené nebo zmrzačené ptáky, jakož i uspávací návnady; používat magnetofony, elektrická nebo elektronická zařízení schopná zabíjet nebo omračovat, používat zrcadla a jiné prostředky k oslňování, výbušniny a neselektivní sítě, usmrcovat plynem nebo vykuřovat;

- 9) lovit pernatou zvěř do ok, na lep, pomocí háčků, sítí a nášlapných pastí;

- 10) lovit zvěř z letadel, vozidel nebo lodí pohybujících se vyšší rychlostí než 5 km/h.

[...]“

18 Ustanovení § 22 Nö JagdVO stanoví:

- „1) Následující zvěř může být v zásadě pronásledována, odchycena nebo usmrcena jen během období uvedených níže:

[...]

15. tetřev, od 1. do 31. května sudých let;

16. tetřívka obecný, od 1. do 31. května lichých let;

[...]

18. tetřev (kříženec tetřeva a tetřívka obecného), od 1. ledna do 31. prosince;

[...]

22. sluka lesní, od 1. září do 31. prosince a od 1. března do 15. dubna;

[...]“

Spolková země Burgenland

¹⁹ Jedná se o následující ustanovení: § 16, § 16a a § 16b zákona Burgenlandu o ochraně přírody a o zachování krajiny [Burgenländisches Naturschutz- und Landschaftspflegegesetz, LGBl. (Burgenland) 27/1991, dále jen „Bgl. d. NSchLPfG“], § 88a odst. 1 a 2, jakož i § 88b zákona Burgenlandu o lovu [Burgenländisches Jagdgesetz 1988, LGBl. (Burgenland) 11/1989, dále jen „Bgl. d. JagdG“], § 76 odst. 1 nařízení

Burgenlandu o lovu [Burgenländische Jagdverordnung, LGBL. (Burgenland) 24/1989, dále jen „Bgld JagdVO“], jakož i § 2 a § 6 nařízení Burgenlandu o ochraně druhů [Burgenländische Artenschutzverordnung 2001, LGBL. (Burgenland) 36/2001, dále jen „Bgld ArtenschutzVO“].

20 Ustanovení § 16 Bgld NSchLPfG stanoví:

„1. Potud, pokud nejsou považovány za zvěř nebo nepodléhají právu rybolovu, jsou chráněny:

- a) volně žijící živočichové [...], jako jsou ti uvedení v příloze I směrnice 79/409/EHS, v přílohách II, IV a V směrnice 92/43/EHS, v přílohách II a III Bernské úmluvy, jakož i druhy uvedené v přílohách I a II Bonnské úmluvy;
- b) aniž je dotčeno písmeno a), všechny ostatní druhy volně žijících ptáků jsou chráněny, s výjimkou špačka obecného (*Sturnus vulgaris*), v souladu s § 88a [Bgld JagdG], [...]

2. Co se týče chráněných nebo ohrožených živočišných druhů, vláda spolkové země nařízením vymezí:

- a) odchylky [...];

- b) zakázaná opatření a metody odchytu za účelem ochrany populace druhů;
- c) opatření, která je třeba přijmout za účelem podpořit obnovu populace chráněných druhů; [...]
- d) druhy, u nichž je za účelem ochrany zakázáno odstranění, poškození nebo zničení hnízd a míst hnízdění, páření, rozmnožování, odpočinku a zimovišť (stromy s hnízdy, dutiny stromů, útesy, skalní stěny s hnízdy, rákosiště, nory a podobná místa) a

[...]

4. Je zakázáno pronásledovat, vyrušovat, chytat, přepravovat, držet v zajetí, zraňovat, usmrcovat, držet, odstraňovat nebo poškozovat chráněné živočichy, a to v každém stadiu jejich vývoje. Je zakázáno nabízet k prodeji, nabývat nebo předávat takové živočichy nebo jejich části, bez ohledu na jejich stav, jejich věk nebo jejich stadium vývoje. Stejně tak je zakázáno veřejně oznamovat, že někdo hodlá takové živočichy prodat nebo koupit.

5. Každý, kdo má v držení nebo je vlastníkem živočichů příslušejících k chráněným druhům (včetně částí takových živočichů a v jakémkoliv stadiu vývoje těchto živočichů), musí na žádost orgánů podat důkaz o jejich původu. Chránění živočichové, kteří jsou nalezeni mrtví nebo ve stavu vyžadujícím péči, jsou vlastnictvím spolkové země a musejí být neprodleně předáni orgánům nebo jimi určené vědecké instituci.

[...]“

21 Ustanovení § 16a Bgld NSchLPfG stanoví:

„1. Vláda spolkové země zajistí nebo obnoví rozmanitost a dostatečný prostor stanovišť druhů uvedených ve směrnících 79/409/EHS a 92/43/EHS [...]. To zahrnuje především následující opatření:

- a) vytvoření chráněných oblastí [...] nebo uzavření dohod, jakož i poskytnutí podpor [...];
- b) zachování stanovišť nacházejících se uvnitř a vně speciálně chráněných oblastí a opatření zaměřená na jejich ochranu;
- c) obnovení zničených stanovišť;
- d) vytvoření stanovišť;
- e) zachování, obnovení a zlepšení ekologických postupů, které podmiňují přirozený vývoj stanovišť.

2. Vláda spolkové země monitoruje stav ochrany druhů uvedených ve směrnících a zaznamenává ho [...]

3. Vláda spolkové země zavede nařízením opatření výzkumu, kontroly nebo ochrany za účelem zajištění, že neúmyslný odchyt nebo usmrcení nemá negativní dopad na chráněné druhy.

[...]“

22 Ustanovení § 16b Bgld NSchLPflG stanoví:

„Berouc v úvahu potřebu jejich ochrany, vláda spolkové země přijme speciální ochranná opatření pro pravidelně se vyskytující stěhovavé druhy, pokud jde o místa rozmnožování, pelichání, o zimoviště, o místa zastávek na jejich tahových cestách, jakož i v jejich bezprostřední blízkosti. V této souvislosti věnuje zvláštní pozornost ochraně mokřadů, a zejména mokřadů mezinárodního významu.“

23 Ustanovení § 88a Bgld JagdG stanoví:

„1. Pro ochranu vinohradů (odstavec 2) je boj proti špačkům povolen v období od 15. července do 30. listopadu.

2. Potřeba tohoto opatření musí být konstatována nařízením vlády spolkové země, pokud lze předvídat, že se špačci objeví v oblasti vinohradů v hojném počtu [...]“

24 Ustanovení § 88b Bgld JagdG stanoví:

„[...]“

2. Sluka lesní může být lovena od 1. března do 15. dubna (jarní lov sluk).“

25 Podle ustanovení § 76 Bgld JagdVO:

„1. Dále uvedení živočichové, kteří mohou být loveni, nemohou být pronásledováni, chytáni nebo usmrcováni během období biologického klidu uvedených níže:

[...]“

2. Pernatá zvěř:

[...]“

e) Divocí holubi a hrdličky:

Holub hřivnáč a hrdlička zahradní, od 16. dubna do 30. června,

Hrdlička divoká, od 1. listopadu do 30. června;

f) Sluky:

Sluka lesní, od 1. ledna do 28. února a od 16. dubna do 30. září,

[...]

[...]“

²⁶ Ustanovení § 2 Bgld ArtenschutzVO stanoví:

„1. Je zakázáno poškozovat místa hnízdění, rozmnožování, odpočinku a zimoviště následujících druhů:

vlha pestrá (*merops apiaster*)

I - 6000

mandelík hajní (*coracias garrulus*)

kavka obecná (*corvus monedula*)

ledňáček říční (*alcedo atthis*)

[...]

rybák obecný (*sterna hirundo*)

břehule říční (*riparia riparia*)

strakapoud bělohřbetý (*dendrocopos leucotos*)

čáp bílý (*ciconia ciconia*)

dudek chocholatý (*upupa epops*)

[...]

2. Je zejména zakázáno

- 1) odstraňovat nebo během období rozmnožování zlétat skály, skalní stěny nebo dřeviny, na kterých žijí druhy uvedené v § 2 odst. 1;

[...]“

27 Ustanovení § 6 Bgld ArtenschutzVO stanoví:

„Používání pro zemědělské nebo lesnické účely je povoleno v souladu s § 19 [Bgld NSchLPfG]. Oprávněný lov a rybolov nejsou dotčeny ustanoveními tohoto nařízení.“

Spolková země Korutany

28 Jedná se o následující ustanovení: § 3, § 51 odst. 1 až 5, § 59 odst. 1 a § 68 odst. 1 zákona Korutan o lovu [Kärntner Jagdgesetz 2000, LGBL. (Kärnten) 21/2000, dále jen „KrntJagdG“], jakož i § 9 odst. 2 nařízení Korutan o lovu [Kärntner Jagdgesetz 2000 – Durchführungsverordnung, LGBL. (Kärnten) 132/1991, dále jen „KrntJagdVO“].

29 Ustanovení § 3 KrntJagdG stanoví:

„1. Lov musí probíhat vhodným způsobem a v souladu s praxí při dodržení zásad řádného provádění lovu. Je zakázáno ohrožovat populaci druhu zvěře nevhodným prováděním lovu. Lov musí být mimoto prováděn způsobem, který nesnižuje příznivé účinky lesa, jež jsou ve veřejném zájmu, a zejména zabraňuje zvěři způsobovat škody, které ohrožují les [...]

2. Lov je veden řádně, pokud cílem jeho provádění, včetně řízení lovu, je dosáhnout a zachovat zdravou populaci zvěře různých druhů přizpůsobené velikosti, jakož i charakteristikám lovecké oblasti. V tomto ohledu musí být vzat v úvahu vyvážený ekosystém, potřeby zemědělství a lesnictví, jakož i ochrana přírodního prostředí v souladu s ekologickými požadavky pro zvěř. Řádné provádění lovu zahrnuje rovněž ochranu zvěře v souladu s právní úpravou.

[...]“

30 Ustanovení § 51 KrntJagdG stanoví:

„1. Lov je během celého roku zakázán, co se týče [...]

2. Co se týče druhů zvěře neuvedených v odstavci 1, vláda spolkové země, s ohledem na zásadu řádného provádění lovu (§ 3) a zásadu ochrany ohrožených druhů zvěře, jakož i při vzetí v úvahu věku, pohlaví a biologických zvláštností zvěře, určí nařízením, jaká zvěř nemůže být lovena během celého roku nebo během určitých období (doba hájení). [...].

3. V případě vážného ohrožení populací zvěře následkem ztrát zvěře způsobených mimořádnými meteorologickými podmínkami, přírodními pohromami, epidemiemi, atd. může vláda spolkové země, v zájmu řádného provádění lovu, prodloužit doby hájení na celém území spolkové země, v některých správních celcích nebo

v některých loveckých oblastech, nebo nařídít, že určité druhy zvěře se nesmějí lovit po celý rok. Toto nařízení se zruší, jakmile pominou důvody, které vedly k jeho přijetí.

4. Vláda spolkové země může pro určité druhy zvěře prodloužit doby hájení stanovené v odstavcích 1 nebo 2, ve všech loveckých oblastech nebo v některých z nich, nebo – potud, pokud se nejedná o druhy zvěře uvedené v odstavci 4a – je zrušit nebo zkrátit, pokud se to jeví odůvodněným v zájmu řádného provádění lovu, s ohledem na místní nebo klimatické podmínky. Tato nařízení mohou být přijata na maximální dobu dvou let.

4a) Za účelem umožnit selektivně a v malém počtu usmrcení, odchyt nebo držení druhů celoročně chráněné pernaté zvěře [...] může vláda spolkové země – neexistuje-li jiné uspokojivé řešení – zrušit nebo zkrátit období biologického klidu stanovené v odstavci 1 pro tuto zvěř, v zájmu veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo bezpečnosti leteckého provozu, nebo za účelem zamezení značným škodám na úrodě, dobytku, lesích, rybolovných oblastech a vodách, za účelem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin nebo za účelem výzkumu, opětovného osídlení, vysazení, jakož i chovu a pěstování nezbytných pro tento účel. Mimoto tato právní úprava může být přijata pouze za podmínky, že populace druhů uvedené v nařízení přetrvávají v dobrém stavu z hlediska jejich ochrany, navzdory zrušení nebo zkrácení období biologického klidu. Potud, pokud se nejedná o druh celoročně chráněné pernaté zvěře, může být tato právní úprava rovněž přijata, pokud jsou splněny ostatní podmínky, za účelem ochrany vlastnictví obecně nebo ochrany přírodního stanoviště. Tato právní úprava může být přijata na maximální dobu dvou let.

5. Vláda spolkové země může krom toho na přiměřenou dobu přerušit uplatňování, ve všech loveckých oblastech správního celku nebo v některých z nich, doby hájení, která se vztahuje na daný druh zvěře – s výjimkou druhů zvěře uvedených v odstavci

4a – vyžadují-li to zájmy řádného provádění lovu nebo zájmy zemědělství nebo lesnictví. Uplatňování doby hájení pro druhy zvěře uvedené v odstavci 4a může být však přerušeno pouze tehdy, pokud se to jeví nezbytným za účelem ochrany jednoho ze zájmů uvedených v odstavci 4a, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavci 4a druhé větě.

[...]“

31 Ustanovení § 59 KrntJagdG stanoví:

„1. Oprávněný k lovu je povinen zapsat zvěř, která byla usmrcena, chycena nebo jinak zahubena v jeho lovecké oblasti v loveckém roce, na seznam usmrcené zvěře, který je veden odděleně pro každou loveckou oblast; pokud byl vypracován pouze jeden plán lovu pro hraniční lovecké oblasti, zápisy se provádějí na jeden seznam usmrcené zvěře. [...]

2. Pro vedení seznamu usmrcené zvěře je třeba používat formulář stanovený nařízením výkonného výboru loveckého sdružení Korutan. Při přijímání uvedeného nařízení je namístě vzít v úvahu obsah a cíl seznamu usmrcené zvěře.

[...]“

32 Podle § 68 KrntJagdG:

„1. Je zakázáno:

[...]

19. ničit hnízda a vejce pernaté zvěře nebo vybírat vejce bez povolení [...], jakož i vyrušovat místa rozmnožování pernaté zvěře v období rozmnožování a odchovu mláďat.

[...]“

33 Ustanovení § 9 KrntJagdVO zní takto:

„[...]

2) Dále uvedená zvěř může být lovena jen během uvedených období (období lovu) a musí být chráněna mimo tato období:

[...]

I - 6006

— tetřev, od 10. do 31. května;

— tetřívěk obecný, od 10. do 31. května;

[...]

— lyska černá, od 16. srpna do 31. ledna;

— sluka lesní, od 1. září do 31. prosince a od 16. března do 10. dubna;

— holub hřivnák a hrdlička zahradní, od 1. srpna do 31. prosince a od 16. března do 10. dubna;

— vrána obecná, od 1. července do 15. března;

— sojka obecná, od 1. července do 15. března;

— straka obecná, od 1. července do 15. března.

[...]“

Spolková země Horní Rakousy

34 Jedná se o následující ustanovení: § 27 odst. 1 a 2 zákona Horních Rakous o ochraně přírody a krajiny [Oberösterreichisches Natur- und Landschaftsschutzgesetz 2001, LGBL. (Oberösterreich) 129/2001, dále jen „Oö NSchG“], § 48 odst. 1 až 4, jakož i § 60 odst. 3 zákona Horních Rakous o lovu [Oberösterreichisches Jagdgesetz, LGBL. (Oberösterreich) 32/1964, dále jen „Oö JagdG“], § 5 odst. 2 a § 11 nařízení Horních Rakous o ochraně druhů [Oberösterreichische Artenschutzverordnung, LGBL. (Oberösterreich) 73/2003, dále jen „Oö ArtenschutzVO“], jakož i § 1 nařízení Horních Rakous o obdobích ochrany živočichů, kteří mohou být loveni [Oberösterreichische Schonzeitenverordnung, LGBL. (Oberösterreich) 30/1990, dále jen „Oö SchonzeitenVO“].

35 Ustanovení § 27 Oö NSchG stanoví:

„1. Planě rostoucí rostliny a houby, jakož i volně žijící živočichové, kteří nemohou být loveni, mohou být speciálně chráněni nařízením vlády spolkové země za předpokladu, že dotýčný druh je v místní krajině vzácný, že jeho existence je ohrožena nebo že jeho zachování z důvodu ekologické rovnováhy představuje veřejný zájem, jestliže jiné veřejné zájmy nemají před těmito chráněnými zájmy přednost. Jakékoliv tomu odporující zákonné ustanovení není tímto ustanovením dotčeno.

2. Nařízení uvedené v odstavci 1, s ohledem na články 5 až 7 a článek 9 směrnice o ptácích, jakož i články 12 a 13 směrnice o stanovištích, přesněji vymezí:

1) zcela nebo částečně chráněné druhy;

- 2) chráněnou oblast a chráněné období;
- 3) opatření na ochranu volně žijících nebo odchovaných mláďat, rostlin, hub nebo chráněných živočichů;
- 4) opatření na ochranu omezených stanovišť rostlin, hub nebo chráněných živočichů.“

36 Ustanovení § 48 Oö JagdG stanoví:

„1. Pro účely řízení lovu [...] musí být lov zakázán v rozsahu, v němž je to nezbytné, při vzetí v úvahu potřeb v oblasti zemědělského inženýrství. Nařízením a po projednání s poradním výborem spolkové země pro lov stanoví vláda spolkové země doby hájení pro jednotlivé typy zvěře, přičemž je případně rozdělí podle věku a pohlaví nebo zcela ukončí lov určitých druhů zvěře.

2. Během doby hájení nemohou být živočichové dotyčného druhu ani loveni, ani chytáni, ani usmrcováni.

3. Je zakázáno vybírat, poškozovat nebo ničit vejce a hnízda pernaté zvěře; osoba oprávněná k lovu je nicméně oprávněna sbírat vejce pernaté zvěře pro účely umělého odchovu za účelem jejich vylíhnutí.

4. Vláda spolkové země může během doby hájení povolit odchyt zvěře za účelem odchovu, jakož i usmrcení zvěře pro vědecké účely nebo účely výzkumu.

[...]“

37 Ustanovení § 60 Oö JagdG stanoví:

„[...]

3. V obytných a obchodních budovách, jakož i v uzavřených rodinných zahradách může držitel chytat nebo usmrcovat a přivlastnit si [...] ještěřáby, káňata a krahujce, je-li to nezbytné k zamezení závažných škod, zejména na úrodě, chovu a jiných druzích vlastnictví.“

38 Ustanovení § 5 Oö ArtenschutzVO zní takto:

„Jsou chráněny [...]:

2) druhy volně žijících ptáků, kteří nemohou být loveni, vyskytující se na evropském území členských států Evropské unie (článek 1 směrnice 79/409/EHS [...]), s výjimkou straky obecné (*Pica pica*), sojky obecné (*Garrulus*

glandarius), vrány obecné černé (*Corvus corone corone*) a vrány obecné šedé (*Corvus corone cornix*).

[...]“

39 Podle § 11 Oö ArtenschutzVO:

„Selektivní odchyt [jedinců] druhů [...] za účelem tradičních výstav zpěvných ptáků může být povolen jen ve správním celku [...] mimo chráněné oblasti ptáků (čl. 4 odst. 1 čtvrtá věta směrnice o ptácích) a jejich držení lze povolit jen ve správních celcích [...], a jen za následujících podmínkách:

[...]“

40 Ustanovení § 1 Oö SchonzeitenVO stanoví:

„1. Živočiškové, kteří mohou být loveni, již jsou uvedeni níže, nemohou být loveni, chytáni nebo usmrcováni během uvedeného období biologického klidu:

[...]

Tetřev, tetřevce a tetřívky obecné:

— kohout, od 1. června do 30. dubna;

— slepice, celoročně.

[...]

sluka lesní, od 1. května do 30. září.

[...]

2. První a poslední den každého období biologického klidu jsou v tomto období zahrnuty.“

Spolková země Salcbursko

⁴¹ Jedná se o následující ustanovení: § 3, § 54 odst. 1, § 59, § 60 odst. 3a a 4a, § 72 odst. 3, jakož i § 103 a § 104 zákona Salcburska o lovu [Salzburger Jagdgesetz 1993, LGBl. (Salzburg) 100/1993, dále jen „Sbg JagdG“], § 34 zákona Salcburska o ochraně přírody [Salzburger Naturschutzgesetz 1999, LGBl. (Salzburg) 73/1999, dále jen „Sbg NSchG“] a § 1 nařízení Salcburska o obdobích biologického klidu [Salzburger

Schonzeiten-Verordnung, LGBI. (Salzburg) 53/1996, dále jen „Sbg SchonzeitenVO“].

42 Ustanovení § 3 Sbg JagdG stanoví:

„Právo lovu musí být vykonáváno v souladu se zásadami řádného lovu [...] takovým způsobem,

- a) že je chráněna zdravá populace zvěře různých druhů přizpůsobená vhodnému stanovišti;
- b) že je chráněno přirozené prostředí pro život zvěře;
- c) že nejsou ovlivněny příznivé účinky lesa, jež jsou ve veřejném zájmu, a zejména je zabráněno zvěři způsobovat škody, které ohrožují les;
- d) že není dotčen veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny;
- e) že jsou chráněni volně žijící živočichové v jejich rozmanitosti, jako významný prvek, který je přírodě vlastní a jako prvek přirozeného ekosystému;

- f) že je v co nejmenším možném rozsahu dotčeno používání pozemků pro zemědělské a lesnické účely, které je v souladu s právní úpravou.“

43 Ustanovení § 54 Sbg JagdG stanoví:

„1) Pro druhy zvěře uvedené níže musejí být období biologického klidu stanovena nařízením vlády spolkové země: [...] tetřev, tetřevce, tetřívky obecný, bažant, holub hřivnáč, hrdlička zahradní, kachna divoká, polák velký, polák chocholačka, husa polní, husa velká, sluka lesní, lyska černá, vrána obecná, vrána šedá, krkavec velký, straka obecná, sojka obecná, racek chechtavý, volavka popelavá, kormorán. Během období biologického klidu (včetně prvního a posledního dne) nemohou být tyto druhy zvěře pronásledovány, chytány nebo usmrcovány [...]. Při stanovení období biologického klidu je třeba vzít v úvahu biologické zvláštnosti uvedených druhů s ohledem na trvalou ochranu, jakož i požadavky zemědělství a lesnictví. Období biologického klidu mohou být rovněž stanovena samostatně v závislosti na věku a pohlaví. Pro druhy ptáků, které podle přílohy II směrnice o ptácích [...] nejsou považovány za druhy, které mohou být loveny v Rakousku, mohou být období lovu stanovena pouze tehdy, jsou-li splněny podmínky stanovené v § 104 odst. 4. V případě všech druhů ptáků je třeba dbát na to, aby období biologického klidu zahrnovalo období odchovu mláďat a jednotlivá stadia rozmnožování, jakož i v případě stěhovavých ptáků období návratu do hnízdiště.

[...]“

44 Ustanovení § 59 Sbg JagdG stanoví:

„1. [...]. Mimoto [jedinci] druhů volně žijících ptáků, kteří nejsou uvedeni v příloze II směrnice o ptácích jako druhy, které mohou být loveny v Rakousku, mohou být

usmrcení pouze v rámci plánu lovu. Vláda spolkové země může nařízením stanovit, že některé jiné druhy zvěře mohou být stejně tak loveny pouze v rámci plánu lovu, pokud je to nezbytné pro dosažení a zachování populace zvěře v souladu se zásadami § 3. [...]

2. Při plánování odstřelů musí být vždy vzat v úvahu počet živočichů usmrcených v předchozích letech, prokázaný počet živočichů, kteří zemřeli přirozenou smrtí nebo v důsledku nehody, rozsah a vývoj škod způsobených lesu zvěří, jakož i zdravotní stav a struktura populace zvěře.

3. Vláda spolkové země stanoví podrobnější ustanovení, která jsou nezbytná pro vypracování a přijetí plánu lovu [...]"

45 Ustanovení § 60 Sbg JagdG zní takto:

„[...]

3a. Co se týče druhů ptáků uvedených v § 59 odst. 1 druhé větě, nemůže být stanoven minimální počet odstřelů. Vláda spolkové země stanoví nařízením, přičemž obdobně uplatní § 104 odst. 4, maximální počet povolených odstřelů a jejich rozdělení mezi lovecké oblasti. Před přijetím tohoto nařízení konzultuje loveckou federaci Salcburska, rybářskou federaci spolkové země Salcbursko, zemědělskou a lesnickou komoru spolkové země Salcbursko, jakož i mediátora pro životní

prostředí spolkové země. Maximální povolený počet odstřelů je stanoven způsobem, aby byla na území spolkové země dosažena nebo zachována populace dotyčných druhů ptáků v souladu se zásadami vyjádřenými § 3, aniž by byly způsobeny nepřijatelné škody.

[...]

4a. Roční plán lovu uvádí pro každý druh zvěře, s případným rozdělením podle pohlaví a věku, maximální počet povolených odstřelů nebo minimální počet [uložených] odstřelů, nebo oba údaje, jakož i rozdělení těchto odstřelů mezi jednotlivé lovecké oblasti. [...]"

46 Ustanovení § 72 Sbg JagdG stanoví:

„[...]

3. Používání pastí určených k usmrcení zvěře je v zásadě zakázáno. Vláda spolkové země může nicméně rozhodnout o nařízení majitelům loveckých revírů nebo ochránářským sdružením používat tyto pasti, pokud:

- a) je volně žijícími živočichy ohrožen lidský život nebo zdraví a pokud tuto hrozbu nelze odvrátit jinak, nebo

b) nemohou být jinak chráněny veřejné zájmy srovnatelného významu.

[...]“

47 Ustanovení § 103 Sbg JagdG stanoví:

„1. Druhy zvěře uvedené níže jsou speciálně chráněny ve všech stádiích jejich života:

[...]

b) všechny druhy pernaté zvěře.

2. Pokud jde o druhy zvěře uvedené v odstavci 1, použijí se níže uvedená ustanovení o ochraně;

a) jakákoliv forma odchyty nebo úmyslné usmrcení živočichů odebraných z volné přírody je zakázáno;

b) úmyslné vyrušování těchto druhů, zejména během období rozmnožování, odchovu mláďat, zimování a migrace je zakázáno;

- c) úmyslné ničení, poškozování nebo odstraňování míst rozmnožování, hnízd nebo míst odpočinku je zakázáno;

- d) sběr vajec ve volné přírodě a jejich držení, a to i prázdných, je zakázáno;

- e) držení, přeprava, obchod nebo výměna, jakož i nabízení k prodeji jedinců, ať živých nebo mrtvých, druhů [...], kteří byli odebráni z volné přírody, je zakázáno. Tento zákaz se rovněž vztahuje na jakýkoliv produkt získaný z živočicha, jakož i na jakékoliv jiné zboží v případě, že z průvodního dokumentu, balení, etikety nebo jakýchkoliv jiných okolností vyplývá, že se jedná o části nebo produkty z dotčeného živočicha;

- f) prodej jedinců, ať živých nebo mrtvých, druhů [...], kteří byli odebráni z volné přírody, je zakázán, stejně jako přeprava, držení za účelem prodeje a nabízení těchto jedinců k prodeji; tento zákaz se rovněž použije na rozeznatelné části těchto živočichů a na produkty získané z těchto živočichů.

3. Pokud zásahy pro zemědělské nebo lesnické účely ohrožují vejce, majitel loveckého revíru je může přemístit nebo vybrat za účelem jejich umělého vylíhnutí, nemůže-li být vejce zachráněno jinak.“

48 Ustanovení § 104 Sbg JagdG stanoví:

„[...]

I - 6018

4. Orgán může stanovit další výjimky ze zákazů stanovených v § 103 odst. 2, pokud tím nebude ohrožena populace dotčeného volně žijícího druhu a neexistuje jiné uspokojivé řešení vedoucí k dosažení sledovaného cíle. Tyto výjimky mohou být uděleny pouze k následujícím účelům:

- a) ochrana jiných volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrana jejich přírodních stanovišť;
- b) prevence závažných škod na úrodě, dobytku, lesích, rybolovných vodách a v případě srstnaté zvěře na dalších druzích vlastnictví;
- c) veřejné zdraví a veřejná bezpečnost nebo v případě srstnaté zvěře rovněž další naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu, zejména důvody sociální nebo hospodářské povahy a důvody související s pozitivními důsledky pro životní prostředí;
- d) výzkum a vzdělání;
- e) zvýšení populace těchto druhů nebo její opětovné usídlení, jakož i chov nezbytný za tímto účelem;

- f) obchod s malým množstvím živočichů (nebo částí živočichů nebo produktů z živočichů) náležejících k druhu pernaté zvěře, jejichž odchyt a usmrcování jsou povoleny na základě odstavce 1.“

49 Ustanovení § 34 Sbg NSchG zní takto:

„1. Příslušné orgány ochrany přírody mohou na žádost rozhodnout o udělení výjimek ze zákazů stanovených [...]. Povolení může být [...] uděleno pouze pro opatření, která sledují následující cíle [...]:

[...]

2) výrobu nápojů;

[...]

3. Výjimky podle odstavce 1 jsou uděleny jen tehdy, pokud cíle dotčeného opatření nelze dosáhnout uspokojujícím způsobem jinými prostředky a pokud jiné populace živočišných nebo rostlinných druhů vyskytující se v lokalitě nebudou zásahem poškozeny.“

50 Ustanovení § 1 Sbg SchonzeitenVO stanoví:

„Pro druhy zvěře uvedené níže se období biologického klidu, která zahrnují první a poslední den, stanoví takto:

Druhy zvěře	Období biologického klidu
-------------	---------------------------

[...]

Tetřev	1.6.–30.4.
--------	------------

Tetřevce	16.6.–30.4.
----------	-------------

Tetřívka obecná	16.6.–30.4.
-----------------	-------------

[...]

Sluka lesní	1.1.–28.2.
-------------	------------

	16.4.–30.9.
--	-------------

[...]“

Spolková země Tyrolsko

51 Jedná se o následující ustanovení: § 1 odst. 1 druhého prováděcího nařízení k zákonu Tyrolska o lovu [Zweite Durchführungsverordnung zum Tiroler Jagdgesetz, 1983, LGBl. (Tirol) 16/1995, dále jen „DurchfVO Tiroler JagdG“] a § 4 odst. 3 nařízení

Tyrolska o ochraně přírody [Tiroler Naturschutzverordnung, 1997, LGBl. (Tirol) 95/1997, dále jen „Tiroler NschVO“].

52 Ustanovení § 1 DurchfVO Tiroler JagdG stanoví:

„1. Není-li stanoveno jinak [...], druhy zvěře uvedené níže mohou být loveny pouze během uvedených období (období lovu):

[...]

9) Tetřev, pouze liché roky od 1. května do 15. května;

10) Tetřívěk obecný, od 10. května do 31. května;

[...]“

53 Ustanovení § 4 Tiroler NSchVO stanoví:

„[...]“

2. Je zakázáno:

- a) vyrušovat, pronásledovat, chytat, držet, uchovávat živé nebo mrtvé, přepravovat, nabízet k prodeji, nabývat nebo úmyslně usmrctvat ptáky chráněných druhů;

[...]

3. Zákaz stanovený v odst. 2 písm. a) se netýká odhánění vran, špačků a kosů ze zemědělských a lesnických kultur, jakož i rodinných zahrad.“

Spolková země Vorarlbersko

⁵⁴ Jedná se o § 27 odst. 1 nařízení Vorarlberska o lovu [Vorarlberger Jagdverordnung, LGBL. (Vorarlberg) 24/1995, dále jen „Vlbg JagdVO“], který stanoví:

„1. Mohou být loveny během období uvedených níže, včetně prvního a posledního dne:

[...]

c) tetřívěk obecný

11.5.–31.5.

[...]“

Spolková země Vídeň

55 Jedná se o následující ustanovení: § 69 odst. 1 zákona Vídně o lovu [Wiener Jagdgesetz, LGBL. (Wien) 6/1948, dále jen „Wiener JagdG“] a § 1 odst. 1 nařízení Vídně o obdobích biologického klidu [Wiener Schonzeitenverordnung, LGBL. (Wien) 26/1975, dále jen „Wiener SchonzeitenVO“].

56 Ustanovení § 69 Wiener JagdG stanoví:

„1. S ohledem na požadavky rozvoje venkova stanoví nařízení, podle zásad řádného provádění lovu, období biologického klidu pro jednotlivé živočišné druhy, které mohou být loveny [...], přičemž je případně rozdělí podle věku a pohlaví. Během období jejího biologického klidu nemůže být zvěř ani pronásledována, ani chytána, ani usmrcována. První a poslední den jsou zahrnuty do období biologického klidu.

[...]“

57 Ustanovení § 1 Wiener SchonzeitenVO stanoví:

„Živočichové, kteří mohou být loveni, již jsou uvedeni níže, nemohou být loveni, chytáni nebo usmrcováni během období biologického klidu uvedených níže:

[...]

12. Sluka lesní, od 16. dubna do 15. října;

[...]“

Postup před zahájením soudního řízení

58 Komise zaslala dne 13. dubna 2000 Rakouské republice výzvu dopisem týkající se určitého počtu právních a správních předpisů spolkových zemí tohoto členského státu, které podle jejího názoru nesplňují požadavky úplného a správného provedení směrnice.

59 Rakouská republika odpověděla dopisem ze dne 26. července 2000, v němž oznámila změnu některých textů, přičemž zpochybňovala postoj Komise, co se týče správného provedení ustanovení směrnice.

- 60 Komise dne 17. října 2003 vydala odůvodněné stanovisko, v němž vyzvala Rakouskou republiku k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců. Z tohoto stanoviska vyplývá, že Komise nesetrvávala na některých původně formulovaných vytýkaných skutečnostech.
- 61 Na uvedené stanovisko odpověděla Rakouská republika dopisem ze dne 23. prosince 2003, v němž uvedla, že jsou předpokládány další právní a správní změny v souladu s právními koncepcemi Komise, přičemž trvala na některých argumentech na podporu postoje zastávaného ve své odpovědi na výzvu.
- 62 Za těchto okolností se Komise rozhodla podat projednávanou žalobu.

Řízení před Soudním dvorem

- 63 Komise ve své žalobě uplatnila vůči žalované třicet devět důvodů nesplnění povinnosti.
- 64 Žalovaná ve své žalobní odpovědi uznala opodstatněnost třinácti z nich. Mimoto připustila, že dva další důvody jsou částečně opodstatněny.
- 65 V průběhu řízení před Soudním dvorem Komise vzala úplně nebo částečně zpět několik důvodů nesplnění povinnosti, neboť se domnívala, že některá ustanovení směrnice byla mezitím v některých spolkových zemích správně provedena.

- 66 Předmět žaloby, jak se jeví v současném stavu řízení, se nicméně týká provedení týchž ustanovení, jako jsou ustanovení uvedená v žalobě.

K žalobě

K nezpochybňovaným důvodům nesplnění povinnosti

Předmět žalobních důvodů Komise

— Porušení čl. 1 odst. 1 a 2 směrnice v Korutanech, Dolních Rakousech a Štýrsku

- 67 Komise uvádí, že z přílohy 1 týkající se § 1 nařízení Korutan o ochraně živočišných druhů (Kärntner Tierartenschutzverordnung, dále jen „KrhtTaSchVO“) vyplývá, že vrána obecná, vrána šedá, sojka obecná, kavka obecná, straka obecná, vrabec domácí a holub domácí nejsou chráněné druhy, ačkoliv se jedná o volně žijící ptáky. Ochrana vyžadovaná směrnicí se přitom musí vztahovat v zásadě na všechny druhy ptáků, které se přirozeně vyskytují ve volné přírodě na evropském území členských států.
- 68 Komise poukazuje na to, že v souladu s § 3 odst. 5 nařízení Dolních Rakous o ochraně planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů (Niederösterreichische Verordnung über den Schutz wildwachsender Pflanzen und freilebender Tiere, dále

jen „Nö NSchVO“) jsou v plném rozsahu chráněny pouze „původní“ druhy ptáků. Krom toho pět druhů, které spadají do této kategorie, a sice vrána obecná, vrána šedá, kavka obecná, vrabec domácí a holub domácí, je vyloučeno z režimu ochrany stanoveného směrnicí.

- ⁶⁹ Komise tvrdí, že podle § 4 nařízení Štýrska o ochraně přírody (Steiermärkische Naturschutzverordnung, dále jen „Stmk NSchVO“), špaček obecný, vrabec domácí, holub domácí a krkavec velký, i když se jedná o původní druhy, jsou vyloučeny z ochrany vyžadované směrnicí mezi 1. červencem a 31. lednem.

— Porušení čl. 5 směrnice v Korutanech, Dolních Rakousech a Štýrsku

- ⁷⁰ Komise uvádí, že z přílohy 1 KrntTaSchVO vyplývá, že vrána obecná, vrána šedá, sojka obecná, kavka obecná, straka obecná, vrabec domácí a holub domácí nejsou chráněny, jak to stanoví směrnice.

- ⁷¹ Komise poukazuje na to, že v souladu s § 3 odst. 5 Nö NschVO jsou chráněny pouze „původní“ druhy ptáků. Mimoto pět z těchto druhů, a sice vrána obecná, vrána šedá, kavka obecná, vrabec domácí a holub domácí, je vyloučeno z režimu ochrany vyžadovaného směrnicí. Krom toho obecný režim ochrany stanovený v § 18 odst. 4 a 5 Nö NSchVO se na tyto druhy nepoužije.

- 72 Komise uplatňuje, že § 13e zákona Štýrska o ochraně přírody (Steiermärkisches Naturschutzgesetz) stanoví přijetí nařízení na ochranu ptáků spadajících pod směrnici. Žádné nařízení založené na tomto ustanovení přitom nebylo přijato. Mimoto špaček obecný, vrabec domácí, holub domácí a krkavec velký, i když se jedná o původní druhy, jsou chráněny pouze od 1. února do 30. června.

— Porušení čl. 7 odst. 1 směrnice v Dolních Rakousech

- 73 Komise uvádí, že z § 3 odst. 5, jakož i z § 4 odst. 1 a 2 Nö NSchVO vyplývá, že vrána obecná, vrána šedá, kavka obecná a vrabec domácí jsou úplně vyloučeny z ochrany vyžadované směrnicí, stejně jako jsou z ní částečně vyloučeny sojka obecná a straka obecná. Tato právní úprava přitom představuje nedodržení čl. 7 odst. 1 směrnice, který stanoví, že pouze druhy uvedené v příloze II této směrnice mohou být loveny.

— Porušení čl. 7 odst. 4 směrnice ve Štýrsku

- 74 Komise zdůrazňuje, že ustanovení § 49 odst. 1 zákona Štýrska o lovu (Steiermärkisches Jagdgesetz, dále jen „Stmk JagdG“) ve vzájemném spojení s § 1 odst. 1 nařízení Štýrska o obdobích lovu (Steiermärkische Jagdzeitenverordnung) stanoví období lovu, která jsou neslučitelná s ustanoveními směrnice, co se týče některých druhů, a sice tetřeva (od 1. do 31. května, namísto od 1. října do 28. února), tetřívka

obecného (od 1. do 31. května, namísto od 21. září do 31. března) a sluky lesní (od 16. března do 15. dubna a od 1. září do 31. prosince, namísto od 11. září do 19. února).

— Porušení čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice ve Štýrsku

⁷⁵ Komise se domnívá, že § 62 odst. 2 Stmk JagdG a § 5 odst. 1 Stmk NSchVO nezohledňují ustanovení článku 9 směrnice, jelikož stanoví obecnou odchylku z režimu ochrany stanoveného touto směrnicí, co se týče odstraňování hnízd a odhánění chráněných druhů, které se nacházejí v soukromých zahradách a budovách, z míst rozmnožování.

⁷⁶ Rakouská republika uvádí, že se připravují změny nezbytné k tomu, aby všechny výše uvedené vnitrostátní právní nástroje byly v souladu s ustanoveními směrnice.

Závěry Soudního dvora

⁷⁷ Co se týče žalobního důvodu formulovaného Komisí, pokud jde o slučitelnost režimu ochrany holuba domácího v Korutanech s článkem 5 směrnice, je namístě uvést, že podle bodu 44 žaloby tento druh spadá pod ustanovení směrnice, zatímco uvedený druh podle bodu 47 této žaloby nepatří k volně žijícím ptákům.

- 78 Je tedy zřejmé, že uvedená žaloba si v tomto ohledu vzájemně odporuje, a z tohoto důvodu nesplňuje požadavky čl. 38 odst. 1 písm. c) jednacího řádu. Žaloba je tudíž nepřijatelná v rozsahu, v němž se týká režimu ochrany holuba domácího v Korutanech.
- 79 Ve zbývajících částech je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se existence nesplnění povinnosti musí posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a změny, ke kterým došlo následovně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu (viz zejména rozsudky ze dne 30. května 2002, Komise v. Itálie, C-323/01, Recueil, s. I-4711, bod 8, a ze dne 27. října 2005, Komise v. Lucembursko, C-23/05, Sb. rozh. s. I-9535, bod 9).
- 80 Vzhledem k tomu, že odůvodněné stanovisko bylo doručeno dne 17. října 2003 a s ohledem na lhůtu stanovenou v tomto stanovisku měla být dotyčná ustanovení vnitrostátního práva v souladu s požadavky směrnice nejpozději dne 17. prosince 2003.
- 81 Z vyjádření Rakouské republiky týkajících se výše uvedených důvodů nesplnění povinnosti přitom vyplývá, že tento členský stát připouští, že ve stanovené lhůtě nebyla přijata opatření nezbytná pro správné provedení směrnice v těchto jednotlivých ohledech.
- 82 Je tedy namístě považovat žalobu za opodstatněnou, co se týče uvedených důvodů nesplnění povinnosti, s výjimkou žalobního důvodu týkajícího se režimu ochrany holuba domácího v Korutanech, který je nepřijatelný.

Ke zpochybňovaným důvodům nesplnění povinnosti

Porušení čl. 1 odst. 1 a 2 směrnice v Burgenlandu a v Horních Rakousech

— Spolková země Burgenland

Argumentace účastníků řízení

- ⁸³ Komise uvádí, že podle § 16 odst. 1 písm. b) Bgld NSchLPfG jsou všechny druhy volně žijících ptáků, s výjimkou špačka obecného, chráněny za podmínek uvedených v § 88a Bgld JagdG. Špaček obecný je přitom druh, který musí být chráněn v souladu s článkem 1 směrnice.
- ⁸⁴ Komise se rovněž domnívá, že § 88a odst. 2 Bgld JagdG nepodřizuje správní opatření dodržení podmínek pro odchylku uvedených v článku 9 směrnice.
- ⁸⁵ Rakouská republika uvádí, že špaček obecný není v zásadě druh, který může být v Burgenlandu loven. Nicméně s ohledem na značné škody způsobované tímto druhem na vinné révě považoval zákonodárce spolkové země za nezbytné přijmout odchylná ustanovení na základě čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice. Lov špačka obecného tak může být povolen pouze mezi 15. červencem a 30. listopadem.

- 86 Podle tohoto členského státu odpovídá ochrana vinné révy, uvedená v § 88a odst. 1 Bgld JagdG, cíli uvedeného ustanovení směrnice. Mimoto podmínka, podle které nesmí existovat žádné jiné uspokojivé řešení, je splněna vzhledem k tomu, že každý rok napadne hejno čítající až 50 000 špačků vinohrady v regionu a že tradiční prostředky pro jejich odhánění se ukázaly jako nedostatečné.

Závěry Soudního dvora

- 87 Úvodem je namístě jednak připomenout, že z článku 1 směrnice vyplývá, že tato směrnice se týká ochrany všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území a zahrnuje ochranu, regulování těchto druhů a péči o ně, a jednak, že účinná ochrana ptáků je typický problém životního prostředí překračující hranice státu, který vyžaduje společnou odpovědnost členských států (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. července 1987, Komise v. Belgie, 247/85, Recueil, s. 3029, bod 6).
- 88 V důsledku toho článek 1 směrnice představuje ustanovení, které nestanoví programový směr, ale které obsahuje závazné právní pravidlo, které musí být provedeno do právních řádů členských států.
- 89 V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že provedení právních předpisů Společenství do vnitrostátního práva nevyžaduje nutně formální a doslovné převzetí jejich ustanovení do výslovného a zvláštního právního předpisu a že k jejich provedení může postačovat všeobecný právní kontext, pokud tento kontext účinně zajišťuje úplné uplatnění směrnice dostatečně jasným a přesným způsobem (viz zejména rozsudek ze dne 27. dubna 1988, Komise v. Francie, 252/85, Recueil, s. 2243, bod 5).

- 90 Co se týče žalobního důvodu uplatněného Komisí, je třeba konstatovat, že právní předpisy Burgenlandu úplně vylučují špačka obecného, což je druh, který spadá pod článek 1 směrnice, z ochrany volně žijících ptáků během období od 15. července do 30. listopadu.
- 91 Jak přitom uvedla v bodě 10 svého stanoviska generální advokátka, nezávisle na otázce, zda sporná vnitrostátní ustanovení mohla být platně přijata na základě čl. 9 odst. 1 písm. a) třetí odrážky směrnice, úplné vyloučení určitého druhu z režimu ochrany stanoveného v článku 1 směrnice, i během omezeného, byť značně dlouhého, období, je neslučitelné s tímto posledně uvedeným článkem.
- 92 V tomto ohledu je nezbytné dodat, že přesnost provedení má v případě směrnice zvláštní důležitost, jelikož správa společného dědictví je svěřena členským státům na jejich příslušných územích (viz rozsudky ze dne 8. července 1987, Komise v. Itálie, 262/85, Recueil, s. 3073, bod 9, a ze dne 7. prosince 2000, Komise v. Francie, C-38/99, Recueil, s. I-10941, bod 53).
- 93 Z toho plyne, že ustanovení právních předpisů Burgenlandu, kterých se týká projednávaný žalobní důvod Komise, jsou neslučitelná s čl. 1 odst. 1 a 2 směrnice.
- 94 Uvedený žalobní důvod Komise je tudíž opodstatněný.

— Spolková země Horní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

- ⁹⁵ Komise poukazuje na to, že § 27 odst. 1 Oö NSchG podřizuje ochranu volně žijících živočichů jednak přijetí prováděcího nařízení, a jednak splnění určitého počtu podmínek. Článek 1 směrnice přitom stanoví povinnost ochrany všech druhů volně žijících ptáků. Krom toho, podle § 5 bodu 2 Oö ArtenschutzVO, straka obecná, sojka obecná, vrána obecná a vrána šedá jsou úplně vyloučeny z režimu ochrany stanoveného tímto ustanovením.
- ⁹⁶ Rakouská republika zdůrazňuje, že § 27 odst. 2 Oö NSchG stanoví právní režim ochrany rostlin a živočichů, který zohledňuje požadavky stanovené směrnicí.
- ⁹⁷ Tento členský stát dodává, že směrnice rozlišuje mezi původními druhy a cizími druhy a spojuje s tím právní důsledky. Článek 11 směrnice totiž vyžaduje kontrolu nad vysazováním cizích druhů za účelem ochrany místních živočichů a rostlin.

Závěry Soudního dvora

- ⁹⁸ Je nejprve namístě připomenout, že Soudní dvůr v bodě 22 výše uvedeného rozsudku ze dne 8. července 1987, Komise v. Belgie, poukázal na to, že ochranný účinek směrnice musí být zajištěn ve vztahu ke všem druhům ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států.

- 99 V důsledku toho ochranná opatření, která mají členské státy na základě článku 1 směrnice přijmout, se musejí rovněž týkat volně žijících ptáků, jejichž přírodní stanoviště se nachází nikoliv na území tohoto členského státu, avšak na území jednoho nebo více jiných členských států (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 8. července 1987, *Komise v. Belgie*, výše uvedený, bod 22, jakož i ze dne 8. února 1996, *Vergy*, C-149/94, *Recueil*, s. I-299, body 17 a 18).
- 100 Co se týče žalobního důvodu uplatněného Komisí, je třeba konstatovat, že režim ochrany stanovený v § 27 odst. 1 a 2 Oö NSchG, zejména prováděcí pravomoc udělená orgánu oprávněnému k přijímání prováděcích předpisů, je doprovázen řadou podmínek týkajících se biologických charakteristik dotýčných druhů. Mimoto § 5 bod 2 Oö ArtenSchutzVO úplně vylučuje určitý počet druhů ze své oblasti působnosti.
- 101 Co se týče argumentu Rakouské republiky vycházejícího z článku 11 směrnice, je nezbytné poukázat na to, že toto ustanovení se omezuje na stanovení specifické povinnosti ukládající členským státům dbát na to, aby vysazování druhů ptáků, jež se ve volné přírodě na evropském území uvedených států nevyskytují, nepříznivě neovlivnilo místní rostliny a živočichy.
- 102 Tento článek tudíž nemůže být považován za článek představující právní základ umožňující odchýlit se od povinností ochrany, které přísluší členským státům na základě článku 1 směrnice a které se týkají všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, a to pokud jde o každý z těchto států, jak původních druhů, tak druhů, které se vyskytují pouze v jiných členských státech.
- 103 Jak totiž vyplývá z bodu 15 výše uvedeného rozsudku ze dne 27. dubna 1988, *Komise v. Francie*, důležitost úplné a účinné ochrany volně žijících ptáků v rámci celého

Společenství, bez ohledu na jejich místo výskytu nebo prostor přeletu, má za následek neslučitelnost se směrnicí jakéhokoliv vnitrostátního právního předpisu, který stanoví ochranu volně žijících ptáků v závislosti na vnitrostátní fauně.

¹⁰⁴ Z toho plyne, že čl. 1 odst. 1 a 2 směrnice nebyl v Horních Rakousech správně proveden.

¹⁰⁵ Žalobní důvod uplatněný Komisí v tomto ohledu je tudíž třeba přijmout.

Porušení článku 5 směrnice v Burgenlandu, v Korutanech a v Horních Rakousech

— Spolková země Burgenland

Argumentace účastníků řízení

¹⁰⁶ Komise tvrdí, že režim týkající se špačka obecného stanovený v § 16 odst. 1 písm. b) Bgld NSchLPfG a v § 88a Bgld JagdG nezajišťuje pro tento druh ochranu v souladu s článkem 5 směrnice, v každém případě ne po celý rok.

- 107 Komise rovněž uplatňuje, že podle § 6 Bgld ArtenschutzVO není ustanoveními tohoto nařízení dotčen rybolov a lov. Toto ustanovení tedy umožňuje úmyslné poškozování hnízd, jakož i míst rozmnožování, odpočinku a zimovišť chráněných druhů.
- 108 Rakouská republika vysvětluje, že zákonodárce spolkové země přijal odchylná ustanovení z důvodů značných škod způsobovaných dotýčným druhem na vinné révě.
- 109 Tento členský stát uplatňuje, že ochrana tohoto druhu je zajištěna ve všech stádiích vývoje, včetně stadia vejce. Co se týče § 6 Bgld ArtenschutzVO, jeho poslední větu nelze vykládat tak, že stanoví obecnou odchylku ve prospěch lovu a rybolovu.

Závěry Soudního dvora

- 110 Úvodem je třeba uvést, že obecný režim ochrany stanovený v článku 5 směrnice se v souladu s první větou této směrnice vztahuje na všechny druhy ptáků uvedené v článku 1 této směrnice. Uvedený režim mimo jiné obsahuje zákaz úmyslně usmrcovat, chytat nebo vyrušovat chráněné druhy ptáků.
- 111 Jak bylo konstatováno v bodech 90 a 91 tohoto rozsudku, skutečnost, že špaček obecný je úplně vyloučen z režimu ochrany stanoveného směrnicí mezi 15. červencem a 30. listopadem, je neslučitelná s článkem 1 této směrnice.

- 112 V důsledku toho jsou zásahy povolené ustanoveními uvedenými v bodě 106 tohoto rozsudku rovněž neslučitelné se zákazy uvedenými v článku 5 směrnice.
- 113 Co se týče důvodu odchylky dovolávaného Rakouskou republikou, je sice pravda, že předcházení škod na vinné révě může v zásadě umožnit na základě čl. 9 odst. 1 písm. a) třetí odrážky směrnice přijetí odchýlných opatření.
- 114 Toto posledně uvedené ustanovení nicméně neposkytuje právní základ pro to, aby byl určitý druh, byť časově omezeně, úplně vyloučen z režimu ochrany stanoveného směrnici.
- 115 Úplné vyloučení druhu ptáků z režimu ochrany stanoveného směrnici, byť během omezeného období, totiž může ohrozit samotnou existenci tohoto druhu. Členské státy tak mohou stanovit odchylky z režimu ochrany volně žijících ptáků pouze při dodržení požadavků uvedených v čl. 9 odst. 2 směrnice.
- 116 Co se týče ochrany hnízd, jakož i míst rozmnožování, odpočinku a zimovišť, je nutné připomenout, že dotyčné předměty a místa spadají do oblasti působnosti režimu ochrany stanoveného v článku 5 směrnice, zejména v písmenech b) až d) tohoto článku.
- 117 Co se týče sporných právních předpisů, je třeba uvést, že podle § 16 odst. 4 Bglđ NSchLPfIG je zakázáno pronásledovat, vyrušovat, chytat, přepravovat, držet v zajetí, zraňovat, usmrctvat, držet nebo odstraňovat chráněné živočichy.

- 118 Je nicméně namístě poukázat na to, že podle § 16 odst. 2 písm. d) téhož zákona musí prováděcí nařízení uvést druhy, u nichž je odstranění, poškození nebo zničení hnízd, jakož i míst páření, rozmnožování, odpočinku a zimovišť zakázáno.
- 119 Je přitom nutno konstatovat, že, jak to zdůraznila v bodě 26 svého stanoviska generální advokátka, spojený účinek odstavců 2 a 4 § 16 Bgld NSchLPfIG vytváří nedostatek ochrany pro některé druhy, takže tato ustanovení musejí být považována za neslučitelná s článkem 5 směrnice.
- 120 Je důležité dodat, že ustanovení Bgld ArtenschutzVO nezhojují tuto vadu provedení. Zákazy uvedené v § 2 tohoto nařízení se totiž týkají pouze míst hnízdění, rozmnožování, odpočinku a zimovišť malého počtu druhů, a nikoliv všech chráněných druhů.
- 121 Mimoto podle znění jeho § 6 se ochranná opatření stanovená uvedeným nařízením nepoužijí na lov a rybolov.
- 122 Tyto činnosti přitom mohou poškozovat chráněná místa a předměty uvedené v čl. 5 písm. b) až d) směrnice.
- 123 Jelikož Rakouská republika neuplatnila žádnou argumentaci, která by mohla odůvodnit dotčený právní režim, nesplnění povinnosti musí být považováno za prokázané.

- ¹²⁴ Žalobní důvod vycházející z porušení článku 5 směrnice je v důsledku toho opodstatněný, co se týče všech sporných ustanovení Burgenlandu.

— Spolková země Korutany

Argumentace účastníků řízení

- ¹²⁵ Komise zdůrazňuje, že § 68 odst. 1 KrntJagdG neprovádí zákazy uvedené v čl. 5 písm. a) a e) směrnice. Uvedený § 68 odst. 1 se totiž omezuje na stanovení zákazů týkajících se hnízd a míst rozmnožování. Krom toho § 51 odst. 4a KrntJagdG rovněž nezaručuje provedení výše uvedených ustanovení směrnice.

- ¹²⁶ Rakouská republika tvrdí, že ustanovení právních předpisů použitelných v Korutanech jako celek zajišťují zákaz vyrušovat místa rozmnožování pernaté zvěře. Je rovněž zakázáno ničit hnízda a vejce těchto druhů nebo sbírat vejce bez povolení.

Závěry Soudního dvora

- ¹²⁷ Je třeba uvést, že ačkoliv režim stanovený v § 68 odst. 1 KrntJagdG stanoví ochranná opatření týkající se hnízd, vajec a míst rozmnožování pernaté zvěře, neobsahuje

nicméně žádné ustanovení o povinnosti dbát na to, aby ptáci uvedení v článku 1 směrnice nebyli ani usmrcováni, ani chytáni, ani drženi, jak to vyžaduje čl. 5 písm. a) a e) směrnice.

128 Je rovněž namístě uvést, že § 51 odst. 4a KrntJagdG rovněž nezaručuje provedení těchto ustanovení směrnice, jelikož se omezuje na stanovení řady výjimek z obecné ochrany vyplývající ze zákazu lovu uvedeného v odstavci 1 uvedeného paragrafu.

129 Je tudíž nutné konstatovat, že zákazy uvedené v čl. 5 písm. a) a e) směrnice, a sice zákaz usmrcovat, chytat nebo držet chráněné ptáky, nejsou stanoveny ve vnitrostátních ustanoveních uvedených v bodě 125 tohoto rozsudku.

130 Žalobní důvod Komise musí být tudíž v tomto bodě považován za opodstatněný.

— Spolková země Horní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

131 Komise se domnívá, že § 27 odst. 1 Oö NSchG obsahuje opatření programové povahy, která se omezují na původní druhy. V něm stanovené oprávnění přijmout nařízení totiž určuje jako podmínku ochrany to, že dotyčný druh je v místní krajině vzácný, že jeho populace je ohrožena nebo že jeho zachování představuje veřejný zájem.

- 132 Komise dodává, že podle § 5 odst. 2 Oö ArtenschutzVO straka obecná, sojka obecná, vrána obecná a vrána šedá jsou úplně vyloučeny z režimu ochrany stanoveného tímto ustanovením.
- 133 Rakouská republika zdůrazňuje, že § 27 odst. 2 Oö NSchG stanoví ochranu rostlin a živočichů prostřednictvím nařízení při zohlednění zejména článků 5 až 7 a článku 9 směrnice. Tento cíl zákonodárce nemůže být žádným způsobem relativizován odkazem na § 27 odst. 1 Oö NSchG.
- 134 Tento členský stát dodává, že směrnice rozlišuje mezi původními druhy a cizími druhy a spojuje s tím právní důsledky. Článek 11 směrnice totiž vyžaduje kontrolu nad vysazováním cizích druhů za účelem ochrany místních živočichů a rostlin.

Závěry Soudního dvora

- 135 Úvodem je třeba připomenout, že, jak to vyplývá z bodu 110 tohoto rozsudku, oblast působnosti článku 5 směrnice zahrnuje všechny druhy uvedené v článku 1 této směrnice. V důsledku toho vyloučení straky obecné, sojky obecné, vrány obecné a vrány šedé z režimu ochrany druhů použitelného v Horních Rakousech není v souladu se směrnicí.
- 136 Krom toho omezení počtu chráněných druhů v závislosti na určitých podmínkách, které se týkají biologických charakteristik a úvah o veřejném zájmu, je rovněž neslučitelné se směrnicí.

137 Argument Rakouské republiky, podle kterého orgán oprávněný k přijímání prováděcích předpisů musí jednat v souladu se směrnicí, nemůže tento závěr změnit. Postačuje totiž poukázat na to, že jednání uvedeného orgánu v souladu s ustanoveními směrnice nemůže být samo o sobě charakterizováno takovou přesností a jasností, které jsou vyžadovány za účelem splnění požadavku právní jistoty (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 19. září 1996, Komise v. Řecko, C-236/95, Recueil, s. I-4459, body 12 a 13, jakož i ze dne 10. května 2001, Komise v. Nizozemsko, C-144/99, Recueil, s. I-3541, bod 21).

138 Stejně tak argument tohoto členského státu vycházející z článku 11 směrnice nelze přijmout. Jak totiž vyplývá z bodů 101 a 102 tohoto rozsudku, tento článek nemůže být považován za článek představující právní základ umožňující odchýlit se od povinností ochrany, které přísluší členským státům na základě článku 1 směrnice.

139 V důsledku toho musí být žalobní důvod vycházející z porušení článku 5 směrnice v Horních Rakousech přijat.

Porušení čl. 6 odst. 1 směrnice v Horních Rakousech

— Argumentace účastníků řízení

140 Komise tvrdí, že podle § 5 odst. 2 Oö ArtenschutzVO straka obecná, vrána obecná a vrána šedá jsou vyloučeny z režimu ochrany stanoveného v čl. 6 odst. 1 směrnice.

- ¹⁴¹ Rakouská republika uvádí, že uvedené druhy byly vypuštěny ze seznamu ptáků, kteří mohou být loveni v Rakousku na základě přílohy II směrnice, přestože se experti shodují na vhodnosti zahrnutí uvedených druhů pro Rakousko do této přílohy.

— Závěry Soudního dvora

- ¹⁴² Je třeba připomenout, že čl. 6 odst. 1 směrnice stanoví, že členské státy zakážou u všech druhů ptáků uvedených v článku 1 této směrnice prodej, přepravu za účelem prodeje, držení za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků.
- ¹⁴³ Co se týče žalobního důvodu uplatněného Komisí, je namístě konstatovat, že vyloučení výše uvedených druhů z oblasti působnosti § 5 odst. 2 Oö ArtenschutzVO umožňuje obchodování s ptáky, jež je zakázáno čl. 6 odst. 1 směrnice.
- ¹⁴⁴ Za těchto podmínek je argumentace Rakouské republiky týkající se relevance přílohy II směrnice ve vztahu k žalobnímu důvodu uplatněnému Komisí nerelevantní.
- ¹⁴⁵ Uvedená příloha se totiž týká ustanovení článku 7 směrnice, jehož předmětem je situace druhů, které mohou být předmětem lovu, a nikoliv režimu ochrany stanoveného v čl. 6 odst. 1 směrnice.

¹⁴⁶ Bez ohledu na použitelný režim lovu tak mají členské státy povinnost zajistit provedení zákazů obchodování uvedených v tomto posledně uvedeném ustanovení.

¹⁴⁷ Z výše uvedeného přitom vyplývá, že uvedené zákazy nebyly provedeny v Horních Rakousech, co se týče tří druhů ptáků uvedených výše.

¹⁴⁸ V důsledku toho je třeba v tomto bodě žalobě vyhovět.

Porušení čl. 7 odst. 1 směrnice v Korutanech a v Horních Rakousech

— Spolková země Korutany

Argumentace účastníků řízení

¹⁴⁹ Komise tvrdí, že podle § 9 odst. 2 KrntJagdVO vrána obecná, sojka obecná a straka obecná mohou být loveny od 1. července do 15. března. Tento režim je přitom neslučitelný s požadavky směrnice v oblasti lovu.

- 150 Rakouská republika zdůrazňuje, že zákonodárce Společenství opomenul zahrnout čeled' krkavcovití, v příloze II/2 směrnice, na seznam druhů, které mohou být loveny na území Rakouské republiky.

— Závěry Soudního dvora

- 151 Je třeba připomenout, že v souladu s čl. 7 odst. 1 a 3 směrnice mohou být druhy uvedené v příloze II/2 této směrnice loveny, podle příslušných vnitrostátních právních předpisů, v členských státech, pro které jsou uvedeny.

- 152 Je přitom nesporné, že druhy, kterých se týká žalobní důvod Komise, nepatří k druhům ptáků, které mohou být v Rakousku na základě přílohy II/2 loveny.

- 153 V důsledku toho stanovení lovecké sezóny pro uvedené druhy je neslučitelné s čl. 7 odst. 1 směrnice.

- 154 Je namístě dodat, že argument Rakouské republiky vycházející z údajného opomenutí zákonodárce Společenství, co se týče obsahu přílohy II/2 směrnice, a skutečnost, že se Rakouská republika snaží dosáhnout toho, aby dotyčné druhy byly zahrnuty na seznam druhů, které mohou být na jejím území loveny, jsou pro posouzení opodstatněnosti žalobního důvodu uplatněného Komisí nerelevantní.

155 Z toho plyne, že čl. 7 odst. 1 směrnice nebyl v Korutanech správně proveden.

156 Žalobě Komise musí být tudíž v tomto bodě vyhověno.

— Spolková země Horní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

157 Komise uvádí, že podle § 5 bodu 2 Oö ArtenschutzVO straka obecná, sojka obecná, vrána obecná a vrána šedá nejsou uvedeny mezi druhy, které musejí být chráněny. Tento režim přitom představuje odchylku od čl. 7 odst. 1 směrnice, který stanoví, že pouze druhy uvedené v její příloze II/2 mohou být v Rakousku loveny.

158 Rakouská republika odkazuje na argumentaci uplatněnou ve vztahu k žalobnímu důvodu týkajícímu se provedení téhož ustanovení směrnice v Korutanech (viz bod 150 tohoto rozsudku).

159 Tento členský stát rovněž uplatňuje, že v každém případě je uvedená právní úprava používána v souladu se směrnicí.

Závěry Soudního dvora

¹⁶⁰ Co se týče opodstatněnosti žalobního důvodu Komise, je třeba odkázat na bod 154 tohoto rozsudku týkající se relevance přílohy II/2 směrnice pro účely použití čl. 7 odst. 1 směrnice v Rakousku.

¹⁶¹ Z toho plyne, že § 5 bod 2 Oö ArtenschutzVO musí být považován za neslučitelný s tímto ustanovením směrnice.

¹⁶² Co se týče argumentu Rakouské republiky vycházejícího z provedení v souladu se směrnicí, postačuje připomenout, že pouhá správní praxe, která může být měněna podle libovůle správních orgánů a není odpovídajícím způsobem zveřejňována, nemůže být považována za platné splnění povinností provést směrnici (viz rozsudky ze dne 13. března 1997, Komise v. Francie, C-197/96, Recueil, s. I-1489, bod 14; ze dne 9. března 2000, Komise v. Itálie, C-358/98, Recueil, s. I-1255, bod 17, a ze dne 10. března 2005, Komise v. Spojené království, C-33/03, Sb. rozh. s. I-1865, bod 25).

¹⁶³ V důsledku toho je namístě žalobní důvod uplatněný Komisí v tomto ohledu přijmout.

Porušení čl. 7 odst. 4 směrnice v Burgenlandu, v Korutanech, v Dolních Rakousech, v Horních Rakousech, ve spolkové zemi Salcbursko, v Tyrolsku, ve Vorarlbersku a ve spolkové zemi Vídeň

— Spolková země Burgenland

Argumentace účastníků řízení

¹⁶⁴ Komise uvádí, že podle § 88b odst. 2 Bgld JagdG může být sluka lesní lovena od 1. března do 15. dubna podle podmínek jarního lovu sluk. Mimoto období ochrany stanovená v § 76 Bgld JagdVO se odchyľují od požadavků uvedených v čl. 7 odst. 4 směrnice, co se týče holuba hřivnáče (chráněného od 16. dubna do 30. června, zatímco by měl být podle Komise chráněn od 1. února do 31. srpna), hrdličky zahradní (chráněné od 16. dubna do 30. června, namísto od 1. března do 20. října), hrdličky divoké (chráněné od 1. listopadu do 30. června, namísto od 11. dubna do 31. srpna) a sluky lesní (chráněné od 1. ledna do 28. února a od 16. dubna do 30. září, namísto od 20. února do 10. září).

¹⁶⁵ Rakouská republika uvádí, že období ochrany stanovená v § 76 Bgld JagdVO zohledňují klimatické podmínky v tomto regionu. Krom toho z důvodu selektivního lovu prováděného v Burgenlandu nejsou slepice, zejména druhu sluky lesní, vyrušovány v žádném stadiu období rozmnožování. Mimoto stanovená období ochrany zohledňují podmínky pro odchylku uvedené v článku 9 směrnice. Konečně z důvodu, že pouze kohouti tohoto druhu mohou být loveni, se jedná o intervenční opatření v souladu s uvedeným článkem 9.

Závěry Soudního dvora

- ¹⁶⁶ Je třeba uvést, že Komise ve své žalobě předložila kalendáře lovu týkající se sluky lesní, holuba hřivnáče, hrdličky zahradní a hrdličky divoké, které se značně odlišují od kalendářů lovu stanovených vnitrostátními ustanoveními uvedenými v bodě 164 tohoto rozsudku.
- ¹⁶⁷ Uvedené kalendáře se totiž odlišují nejen, co se týče celkového trvání období ochrany, avšak rovněž co se týče dat začátku a konce uvedených období.
- ¹⁶⁸ Pro posouzení opodstatněnosti žalobního důvodu Komise je namístě poznamenat, že období ochrany, která mají být na základě čl. 7 odst. 4 směrnice dodržena, musejí být stanovena při vzetí do úvahy vědeckých poznatků, které jsou směrodatné v oblasti ornitologie (viz zejména rozsudek ze dne 17. ledna 1991, Komise v. Itálie, C-157/89, Recueil, s. I-57, body 15, 19 a 24).
- ¹⁶⁹ Žaloba přitom neobsahuje žádný poznatek tohoto druhu, který by mohl doložit relevanci období zastávaných Komisí s ohledem na referenční parametry uvedené v čl. 7 odst. 4 směrnice, jako jsou zásady rozumného využívání a ekologicky vyvážené regulace dotýčných ptačích druhů.
- ¹⁷⁰ Je důležité dodat, že předložení těchto vědeckých poznatků je o to více nezbytné, že Rakouská republika uvedla, že období lovu byla v Burgenlandu stanovena při zohlednění zvláštních klimatických podmínek tohoto regionu.

171 V této souvislosti příslušelo Komisi předložit příslušné vědecké údaje za účelem prokázání, že sporné režimy lovu jsou neslučitelné s čl. 7 odst. 4 směrnice.

172 Vzhledem k nedostatku těchto údajů musí být žaloba v tomto bodě zamítnuta.

— Spolková země Korutany

Argumentace účastníků řízení

173 Komise zaprvé uvádí, že § 9 odst. 2 KrntJagdVO stanoví pro určitý počet druhů období lovu, která spadají do různých stadií rozmnožování a odchovu mláďat, aniž by bylo dostatečně odkazováno na podmínky pro odchylku stanovené v článku 9 směrnice. Dotyčnými druhy jsou tetřev (jehož lov je povolen od 10. do 31. května, zatímco by měl být podle Komise povolen od 1. října do 28. února), tetřívka obecná (jehož lov je povolen od 10. do 31. května, namísto od 21. září do 31. března), sluka lesní (jejíž lov je povolen od 1. září do 31. prosince a od 16. března do 10. dubna, namísto od 11. září do 19. února), lyska černá (jejíž lov je povolen od 16. srpna do 31. ledna, namísto od 21. září do 10. března), holub hřivnák (jehož lov je povolen od 1. srpna do 31. prosince a od 16. března do 10. dubna, namísto od 1. září do 31. ledna) a hrdlička zahradní (jejíž lov je povolen od 1. srpna do 31. prosince a od 16. března do 10. dubna, namísto od 21. října do 20. února).

174 Co se týče konkrétně jarního lovu, Komise zadruhé poukazuje na to, že takto stanovená období lovu zahrnují fázi páření tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní.

175 V tomto bodě Komise uplatňuje, že není možné rozlišovat mezi jednak uvedenou fází, a jednak obdobím hnízdění, rozmnožování a odchovu mláďat. V důsledku toho je vnitrostátní ustanovení uvedené v bodě 173 tohoto rozsudku v rozporu s čl. 7 odst. 4 směrnice.

176 Komise zdůrazňuje, že fáze páření tvoří součást období hnízdění, rozmnožování a odchovu mláďat. Skutečnost, že tato fáze předchází rozmnožování v úzkém slova smyslu, nemůže mít za následek vyloučení uvedených druhů z oblasti působnosti čl. 7 odst. 4 směrnice.

177 Komise zatřetí tvrdí, že § 3 KrntJagdG, který upravuje kritéria povolení týkající se plánů lovu, nikterak neodkazuje na podmínky a kritéria pro odchylku uvedené v článku 9 směrnice.

178 Rakouská republika uznala, že období lovu stanovená v Korutanech nejsou v souladu se směrnicí, co se týče lysky černé, holuba hřivnáče a hrdličky zahradní.

- 179 Naproti tomu tento členský stát uplatňuje, že lov kohoutů druhů tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní na místech páření nesouvisí s obdobím hnízdění, rozmnožování, sedění na vejcích a odchovu mláďat. K rozmnožování těchto druhů totiž dochází jinde než na místech páření. Mimoto restriktivní ustanovení zaručují, že je odstřelován pouze malý počet samců a že ochrana samic je během období sedění na vejcích zajištěna.
- 180 Uvedený členský stát zdůrazňuje, že režim lovu uvedený v § 51 odst. 2 KrntJagdG odpovídá požadavkům ochrany čl. 7 odst. 4 směrnice. Období lovu jsou totiž stanovena tak, že je možný selektivní lov pernaté zvěře v malých množstvích a za striktních podmínek dohledu, jestliže neexistuje jiné uspokojivé řešení a jestliže neohrožuje zachování dotýčených populací.
- 181 Rakouská republika upřesňuje, že tetřev, tetřívek obecný a sluka lesní spadají do plánu odstřelů, který je v souladu se směrnicí. Lov těchto druhů je totiž povolován na základě přesného sčítání populace v každé lovecké oblasti a odstřel jedinců je povolován individuálně. Mimoto tato povolení jsou udělována osobám oprávněným k lovu prostřednictvím správního rozhodnutí.
- 182 Tento členský stát rovněž uvádí, že z důvodu restriktivních ustanovení, která se týkají dohledu nad populacemi, počtu individuálních odstřelů a období střílení, je odstřelován pouze malý počet kohoutů dotčených druhů.
- 183 Uvedený členský stát konečně zdůrazňuje, že všeobecný zákaz lovu uvedených druhů během fáze páření by měl za následek, že by lovci o tyto druhy pernaté zvěře

ztratili zájem a vzdali by se úsilí o zachování stanoviště těchto druhů. To by mělo bezprostřední dopad na populaci uvedených druhů, která potřebuje specifické stanoviště, a to lesní pastviny, kterých je stále méně.

Závěry Soudního dvora

¹⁸⁴ Jelikož žalovaná uznala neslučitelnost období lovu stanovených v Korutanech, co se týče lysky černé, holuba hřivnáče a hrdličky zahradní, je namístě konstatovat opodstatněnost projednávaného žalobního důvodu, co se týče těchto druhů.

¹⁸⁵ Co se týče sluky lesní, je třeba uvést, že lov je povolen nejen od konce léta do začátku zimy, a sice od 1. září do 31. prosince, avšak rovněž od konce zimy do začátku jara, a sice od 16. března do 10. dubna. Tento lov je tedy povolen po téměř pět měsíců.

¹⁸⁶ Takto časově rozsáhlý režim lovu přitom nemůže být v žádném případě považován za režim, který nepřesahuje oblast působnosti článku 9 směrnice.

¹⁸⁷ Svou povahou a svým rozsahem je totiž takový režim neslučitelný s cíli ochrany sledovanými směrnicí.

188 Vzhledem k tomu, že žalovaná nepředložila žádný důvod pro odchylku uvedený ve zmíněném článku 9, který by mohl odůvodnit dotčený režim lovu, nesplnění povinnosti musí být považováno za prokázané rovněž v tomto bodě.

189 Naproti tomu pro tetřeva a tetřívka obecného stanoví dotčená právní úprava pouze období jarního lovu.

190 Toto období však odpovídá částečně fázi páření dotčených druhů.

191 Je tedy namístě určit, zda se zákazy stanovené v čl. 7 odst. 4 směrnice týkají této fáze.

192 V tomto ohledu je třeba uvést, že režim ochrany stanovený v tomto ustanovení je vymezen široce, odkazem na biologické zvláštnosti dotčených druhů, vzhledem k tomu, že se týká kromě období hnízdění i jednotlivých stadií rozmnožování a odchovu mláďat.

193 Pouze tato koncepce totiž odpovídá cíli čl. 7 odst. 4 směrnice, kterým, jak to již Soudní dvůr konstatoval, je zajistit komplexní režim ochrany v období, kdy je přežití volně žijících ptáků zvláště ohroženo (viz rozsudky ze dne 17. ledna 1991, Komise v. Itálie, výše uvedený, bod 14, a ze dne 19. ledna 1994, Association pour la protection des animaux sauvages a další, C-435/92, Recueil, s. I-67, bod 9). Tato judikatura odráží totiž úvahu, že každý zásah v průběhu období, která souvisejí s rozmnožováním ptáků, může ovlivnit jejich rozmnožování, i když se týká pouze části jejich populace.

- 194 Je tomu tak rovněž v případech fáze páření, během které jsou dotyčné druhy zvláště exponované a zranitelné.
- 195 Je tedy nutné učinit závěr, že uvedená fáze je součástí období, během kterého čl. 7 odst. 4 směrnice v zásadě zakazuje jakýkoliv lov.
- 196 Co se týče otázky, zda se odchylky uvedené v článku 9 směrnice mohou použít na situace, které se řídí zvláštními požadavky ochrany stanovenými v čl. 7 odst. 4 směrnice, je třeba připomenout, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 16. října 2003, *Ligue pour la protection des oiseaux a další* (C-182/02, Recueil, s. I-12105, bod 9), rozhodl, že čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice připouští možnost povolit, při dodržení ostatních požadavků uvedeného článku 9, odchyt, držení nebo jakékoliv jiné rozumné využívání ptáků během období uvedených v čl. 7 odst. 4 směrnice, ve kterých je přežití volně žijících ptáků zvláště ohroženo.
- 197 V důsledku toho lov volně žijících ptáků pro zábavu během období uvedených v čl. 7 odst. 4 směrnice může, s výhradou toho, že požadavky stanovené v čl. 9 odst. 2 této směrnice jsou splněny, odpovídat „rozumnému využívání“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *Ligue pour la protection des oiseaux a další*, bod 11).
- 198 Důkazní břemeno, co se týče dodržení uvedených požadavků pro každou odchylku, však přísluší vnitrostátnímu orgánu, který o ní rozhoduje (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 15. prosince 2005, *Komise v. Finsko*, C-344/03, Sb. rozh. s. I-11033, body 39 a 60, jakož i ze dne 8. června 2006, *WWF Italia a další*, C-60/05, Sb. rozh. s. I-5083, bod 34).

- 199 Pokud jde o určení, zda je režim lovu stanovený v § 51 odst. 2 KrntJagdG v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice, zejména co se týče požadavku, aby úbytky způsobené lovením na základě odchylky byly omezeny na „malá množství“, je nezbytné připomenout, že členské státy musejí při přijímání prováděcích opatření k tomuto posledně uvedenému ustanovení zajistit, že ve všech případech použití odchylky v něm stanovené a pro všechny chráněné druhy nepřekročí povolené úbytky způsobené lovením strop, který je v souladu s omezením uvedených úbytků způsobených lovením na malá množství, přičemž tento strop musí být určen na základě přesných vědeckých údajů (viz výše uvedený rozsudek WWF Italia a další, bod 29).
- 200 V tomto ohledu ačkoli je pravda, jak to tvrdí žalovaná, že lov tetřeva a tetřívka obecného podléhá všeobecnému plánování odstřelů, výše uvedené vnitrostátní ustanovení nicméně neupřesňuje, v čem spočívá v tomto rámci pojem „malá množství“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice.
- 201 Provedení směrnice v souladu s právem Společenství přitom předpokládá, že orgány příslušné k povolování lovení ptáků určitého druhu na základě odchylky musejí mít možnost vycházet z ukazatelů, které jsou dostatečně přesné, co se týče množství stropů, které musejí být dodržovány (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek WWF Italia a další, bod 36).
- 202 V důsledku toho režim lovu stanovený v § 51 odst. 2 KrntJagdG není v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice.
- 203 Je třeba dodat, že Rakouská republika uznala, že dotčené druhy jsou rovněž na dotyčném území přítomny během podzimu a zimy, upřesnila však, že lov během tohoto ročního období probíhá za méně příznivých podmínek. Tato okolnost je však s ohledem na právní rámec ochrany stanovený směrnicí nerelevantní.

- 204 Za těchto okolností není § 51 odst. 2 KrntJagdG v souladu ani s úvodní částí čl. 9 odst. 1 směrnice, která podřizuje udělení výjimky z ustanovení o ochraně ptáků neexistenci jiného uspokojivého řešení (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 9. června 2005, Komise v. Španělsko, C-135/04, Sb. rozh. s. I-5261, bod 18).
- 205 Konečně s ohledem na argumentaci uplatněnou Rakouskou republikou, co se týče nezbytnosti povolit lov tetřeva a tetřívka obecného za účelem ochrany a zachování jejich stanoviště lovci, je nezbytné uvést, že ačkoli je pravda, že ochrana rostlin patří mezi důvody pro odchylku uvedené v čl. 9 odst. 1 písm. a) čtvrté odrážce směrnice, je nicméně třeba poznamenat, že ochrana tohoto stanoviště může být zajištěna nezávisle na lovu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Finsko, body 35 a 40).
- 206 Jak na to ostatně poukázala generální advokátka v bodě 61 svého stanoviska, členské státy mají na základě článku 4 směrnice povinnost tuto ochranu zajistit, a to jak uvnitř, tak mimo oblasti zvláštní ochrany ptáků.
- 207 Argumentace Rakouské republiky musí být tedy zamítnuta v plném rozsahu.
- 208 Je tedy nutné konstatovat, že právní úprava lovu v Korutanech, co se týče všech druhů, kterých se týká projednáváný žalobní důvod, není v souladu se směrnicí.
- 209 Žaloba Komise je tudíž v tomto bodě opodstatněná.

— Spolková země Dolní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

- 210 Komise uplatňuje, že § 22 Nö JagdVO stanoví období lovu týkající se určitého počtu druhů, která zahrnují období hnízdění nebo stadia rozmnožování a odchovu mláďat dotyčných druhů. Jedná se o tetřeva (jehož lov je povolen od 1. do 31. května sudých let, zatímco by měl být podle Komise povolen od 1. října do 28. února), tetřívka obecného (jehož lov je povolen od 1. do 31. května lichých let, namísto od 21. září do 31. března), tetřevce (jehož lov je povolen od 1. ledna do 31. prosince, namísto od 1. října do 28. března), sluku lesní (jejíž lov je povolen od 1. září do 31. prosince a od 1. března do 15. dubna, namísto od 11. září do 19. února) a holuba hřivnáče (jehož lov je povolen od 1. srpna do 31. ledna, namísto od 1. září do 31. ledna).
- 211 Rakouská republika připouští, že zahájení podzimního lovu holuba hřivnáče musí být stanoveno k 1. září, jak to tvrdí Komise.
- 212 Co se týče režimu lovu tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní, tento členský stát odkazuje na celou svou argumentaci týkající se provedení čl. 7 odst. 4 směrnice v Korutanech (viz body 179 až 183 tohoto rozsudku).
- 213 Uvedený členský stát připomíná, že co se týče těchto druhů, období jarního lovu spadá do fáze páření, která předchází obdobím hnízdění, sedění na vejcích a odchovu mláďat. V důsledku toho zvláštní režim ochrany stanovený v čl. 7 odst. 4 směrnice nelze použít.

- 214 Podle názoru Rakouské republiky nemohou být období lovu týkající se tetřevce předmětem projednávané žaloby, jelikož tohoto druhu se netýkal postup před zahájením soudního řízení.
- 215 Tento členský stát krom toho tvrdí, že kohouti tohoto druhu jsou většího vzrůstu než kohouti druhu tetřívka obecného, a z tohoto důvodu vyrušují tyto posledně uvedené druhy při páření.

Závěry Soudního dvora

- 216 S ohledem na odpověď žalované na žalobní důvod týkající se období lovu holuba hřivnáče je namístě v tomto bodě konstatovat nesplnění povinnosti.
- 217 Co se týče tetřevce, je třeba poukázat na to, že je výsledkem křížení dvou druhů a že nezávisle na otázce, zda může být považován za samostatný druh v biologickém smyslu, se v každém případě odlišuje od tetřeva a tetřívka obecného.
- 218 Režim lovu tetřevce v Dolních Rakousech měl tudíž být uveden ve výzvě dopisem vzhledem k tomu, že podle judikatury Soudního dvora tento dopis vymezuje předmět sporu (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 27. dubna 2006, Komise v. Německo, C-441/02, Sb. rozh. s. I-3449, body 59 a 60, jakož i ze dne 30. ledna 2007, Komise v. Dánsko, C-150/04, Sb. rozh. s. I-1163, body 66 a 67).

219 Žaloba Komise musí být tudíž v tomto bodě považována za nepřipustnou.

220 Co se týče žalobního důvodu vycházejícího z nedostatečné ochrany sluky lesní, je nezbytné uvést, že pro tento druh je lov povolen od 1. března do 15. dubna a od konce léta do začátku zimy.

221 Tím, že je lov tohoto druhu povolen po více než pět měsíců, vytváří režim stanovený v § 22 Nö JagdVO nadměrný tlak na dotyčnou populaci.

222 Jak přitom vyplývá z bodů 186 a 187 tohoto rozsudku, tento režim nemůže v žádném případě spadat do oblasti působnosti článku 9 směrnice.

223 Co se týče tetřeva a tetřívka obecného, je třeba připomenout, že, jak to vyplývá z bodů 194 a 195 tohoto rozsudku, jarní lov spadá do fáze páření uvedených druhů, která je obdobím, během kterého čl. 7 odst. 4 směrnice vyžaduje zvláštní opatření ochrany.

224 Ačkoli je pravda, že pro tyto dva druhy není stanoven žádný podzimní lov a že jarní lov je omezen na každý druhý rok, Rakouská republika nicméně nepředložila konkrétní údaje, pokud jde o to, jakým způsobem je zajištěno dodržování čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice, zejména co se týče omezení lovu na „malá množství“.

225 Jak přitom vyplývá z bodů 199 a 201 tohoto rozsudku, příslušným orgánům dotyčného členského státu přísluší s dostatečnou právní přesností a na základě uznávaných vědeckých údajů zajistit, že množstevní strop nebude v žádném případě překročen, a že tedy bude zajištěna komplexní ochrana dotyčných druhů (viz v tomto smyslu rovněž rozsudek ze dne 9. prosince 2004, Komise v. Španělsko, C-79/03, Sb. rozh. s. I-11619, body 41).

226 Tato upřesnění se však ve sporné právní úpravě neuvádějí.

227 Projednávaný žalobní důvod Komise je tudíž opodstatněný, co se týče všech dotyčných druhů, s výjimkou tetřevce, pro kterého je nepřipustný.

— Spolková země Horní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

228 Komise uvádí, že podle § 1 odst. 1 Oö SchonzeitenVO je lov povolen během období hnízdění nebo během stadií rozmnožování a odchovu mláďat, co se týče jednak kohoutů druhů tetřeva (tento lov je povolen od 1. do 31. května, zatímco by měl být podle Komise povolen od 1. října do 28. února), tetřívka obecného (tento lov je povolen od 1. do 31. května, namísto od 21. září do 31. března) a tetřevce (tento lov je povolen od 1. do 31. května, namísto od 1. října do 28. března), jakož i jednak sluky lesní (tento lov je povolen od 1. října do 30. dubna, namísto od 11. září do 19. února).

229 Rakouská republika zdůrazňuje, že jarní lov tetřeva, tetřívka obecného a tetřevce spadá do fáze páření, a nespadá tudíž do oblasti působnosti čl. 7 odst. 4 směrnice.

230 Uvedený členský stát v tomto ohledu odkazuje na svou argumentaci uvedenou v bodech 179 až 183 tohoto rozsudku, co se týče režimu lovu platného v Korutanech.

231 Co se týče sluky lesní, podotýká, že stanovená období lovu se odchylují od směrnice pouze, co se týče samců, kteří jsou ve skutečnosti jediní loveni během fáze páření. V důsledku toho samice nejsou vyrušovány v žádném stadiu období rozmnožování. Biologické zvláštnosti tohoto druhu poskytují navíc záruku, že tento režim lovu je slučitelný se zásadami rozumného využívání a vyvážené regulace dotýčných populací.

Závěry Soudního dvora

232 Co se týče žalobního důvodu týkajícího se ochrany tetřeva a tetřívka obecného, je třeba připomenout, že, jak to vyplývá z bodů 194 a 195 tohoto rozsudku, období lovu, jak je pro tyto dva druhy stanoveno v Horních Rakousech, odpovídá období, které musí být předmětem zvláštní ochrany na základě čl. 7 odst. 4 směrnice.

233 Ačkoli je přitom pravda, že je povolen pouze jarní lov uvedených druhů, Rakouská republika nepředložila důkazy, které by mohly prokázat, že tento režim odpovídá

požadavkům stanoveným v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice, jak jsou upřesněny v judikatuře (viz body 199 a 201 tohoto rozsudku). Konkrétně sporná právní úprava neupřesňuje, v jakém rozsahu uvedený režim zaručuje, že jsou úbytky způsobené lovením omezeny na „malá množství“.

234 Co se týče žalobního důvodu týkajícího se režimu lovu tetřevce, který je ptákem, jenž vznikl křížením tetřeva a tetřívka obecného, je nezbytné připomenout, že, podle znění článku 1 směrnice, cílem směrnice je ochrana všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, na něž se vztahuje Smlouva.

235 V tomto ohledu, jak to zdůraznila generální advokátka v bodě 93 svého stanoviska, biologický druh je definován jako soubor všech jedinců, kteří tvoří společenství schopné rozmnožování.

236 V rámci své žalobní odpovědi přitom Rakouská republika zpochybňovala, že by se plod spáření zahrnujícího tetřevce, samce nebo samici, mohl vylíhnout ve volné přírodě, aniž by jí Komise v tomto bodě oponovala.

237 Komise tedy neprokázala, že existuje, co se týče tetřevce, společenství schopné rozmnožování, které by ho umožňovalo považovat za samostatný druh spadající z tohoto důvodu do oblasti působnosti směrnice.

238 Žalobní důvod týkající se režimu lovu tetřevce v Horních Rakousech musí být tudíž zamítnut jako neopodstatněný.

- 239 Co se týče žalobního důvodu týkajícího se režimu lovu sluky lesní, je třeba konstatovat, že tento druh může být loven nejen na jaře, ale rovněž na podzim a v zimě.
- 240 Takový režim, z důvodu rozsahu období lovu, která stanoví, je, jak to vyplývá z bodů 186 a 187 tohoto rozsudku, neslučitelný s požadavky ochrany směrnice a nemůže být odůvodněn na základě článku 9 této směrnice.
- 241 Konečně co se týče rozlišování činěného Rakouskou republikou mezi samci a samicemi dotyčného druhu, postačuje poznamenat, že toto rozlišování nemá žádný právní základ v ustanoveních směrnice týkajících se rozsahu ochrany, která se musí vztahovat na volně žijící ptáky.
- 242 Žalobnímu důvodu Komise musí být tudíž vyhověno, co se týče režimu lovu platného v Horních Rakousech pro všechny dotyčné druhy, s výjimkou tetřevce.

— Spolková země Salcbursko

Argumentace účastníků řízení

- 243 Komise poukazuje na to, že z ustanovení § 54 odst. 1 Sbg JagdG ve vzájemném spojení s § 1 Sbg SchonzeitenVO vyplývá, že pro určitý počet druhů je lov povolen během období hnízdění, rozmnožování nebo odchovu mláďat, tedy období, během

kterých je lov v zásadě zakázán, aniž by podmínky a kritéria pro odchylku stanovené v článku 9 směrnice byly splněny. Jedná se o tetřeva (jehož lov je povolen od 1. do 31. května, zatímco by měl být podle Komise povolen od 1. října do 28. února), tetřívka obecného (jehož lov je povolen od 1. května do 15. června, namísto od 21. září do 31. března), tetřevce (jehož lov je povolen od 1. května do 15. června, namísto od 1. října do 28. března) a sluku lesní (jejíž lov je povolen od 1. března do 15. dubna a od 1. října do 31. prosince, namísto od 11. září do 19. února).

²⁴⁴ Komise poznamenává, že § 60 odst. 3a Sbg JagdG se omezuje na stanovení minimálního a případně maximálního počtu odstřelů. V rámci přijetí plánů lovu tudíž neexistuje žádná možnost posoudit důvody pro odchylku ve světle článku 9 směrnice.

²⁴⁵ Co se týče lovu tetřeva, tetřívka obecného a tetřevce během fáze páření, Rakouská republika v podstatě odkazuje na svou argumentaci týkající se režimu ochrany uvedených druhů v Korutanech (viz body 179 až 183 tohoto rozsudku).

²⁴⁶ Tento členský stát vysvětluje, že při přijímání nařízení týkajícího se plánů lovu berou příslušné orgány v úvahu podmínky a kritéria, podle kterých je dovoleno odchýlit se od zákazů stanovených směrnicí v souladu s čl. 9 odst. 1 a 2 této směrnice.

²⁴⁷ Uvedený členský stát upřesňuje, že podle § 60 odst. 3a Sbg JagdG musí být maximální počet povolených odstřelů stanoven způsobem, aby byla dosažena nebo zachována populace, který je v souladu se zásadami vyjádřenými § 3 Sbg JagdG. Nařízení týkající se plánů lovu je krom toho vydáváno na základě podrobných údajů

o zaznamenaných škodách, jakož i na základě zpráv a odhadů, co se týče populace dotyčných druhů. Počty uvedené v uvedeném nařízení je třeba chápat jako maximální odstřely.

- 248 Rakouská republika dodává, že povolené zásahy se týkají pouze druhů ptáků uvedených v § 59 odst. 1 Sbg JagdG, tedy druhů, které nejsou uvedeny v příloze II směrnice jako druhy, které mohou být v Rakousku loveny. V tomto ohledu nebyl přitom žádný plán lovu vypracován, takže uvedené druhy ptáků spadají pod všeobecný zákaz lovu. Jejich lov může být v některých případech povolen pouze na základě § 104 odst. 4 Sbg JagdG, avšak výlučně mimo období ochrany stanovená směrnicí.

Závěry Soudního dvora

- 249 Jak to vyplývá z úvah uvedených v bodech 186 a 187 tohoto rozsudku, jarní lov sluky lesní, vedle podzimního lovu pro tento druh rovněž povoleného, nemůže být na základě čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice odůvodněn.
- 250 Pokud jde o určení, zda jsou splněny podmínky a kritéria pro odchylku, co se týče lovu tetřeva a tetřívka obecného, u kterých je povolen pouze jarní lov, je třeba konstatovat, že § 59 odst. 1 Sbg JagdG se použije pouze na druhy, které nejsou uvedeny v příloze II směrnice jako druhy, které mohou být v Rakousku loveny.
- 251 Tetřev a tetřívek obecný jsou přitom v uvedené příloze uvedeni. Tyto dva druhy tudíž nespádají do plánování odstřelů.

- 252 Co se týče otázky, zda může být lov uvedených druhů odůvodněn na základě článku 9 směrnice, je namístě konstatovat, že žalovaná neprokázala, že právní předpisy spolkové země Salzbursko jsou v souladu s důvodem pro výjimku uvedeným v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice.
- 253 Ustanovení § 59 odst. 1 Sbg JagdG totiž odkazuje na orgán oprávněný k přijímání prováděcích předpisů, kterému svěřuje posouzení plánu lovu, aniž by byl výkon této pravomoci omezen závaznými kvantitativními ukazateli.
- 254 V důsledku toho je žaloba opodstatněná, co se týče režimu lovu použitelného na sluku lesní, tetřeva a tetřívka obecného.
- 255 Co se týče ustanovení spolkové země Salzbursko týkajících se lovu tetřevce, je třeba připomenout, že, jak to vyplývá z bodů 234 až 237 tohoto rozsudku, nebylo prokázáno, že tento druh spadá do oblasti působnosti směrnice.
- 256 Žalobní důvod týkající se lovu tetřevce ve spolkové zemi Salzbursko musí být tudíž zamítnut jako neopodstatněný.
- 257 Z výše uvedeného vyplývá, že projednávaný žalobní důvod je opodstatněný, co se týče režimu lovu spolkové země Salzbursko, pro všechny dotyčné druhy, s výjimkou tetřevce.

— Spolková země Tyrolsko

Argumentace účastníků řízení

- 258 Komise uvádí, že § 1 odst. 1 DurchfVO Tiroler JagdG stanoví období lovu, která zasahují do období hnízdění, rozmnožování nebo odchovu mláďat, co se týče tetřeva (jehož lov je povolen od 1. do 15. května lichých let, zatímco by měl být podle Komise povolen od 1. října do 28. února) a tetřívka obecného (jehož lov je povolen od 10. do 31. května, namísto od 21. září do 31. března), čímž se tak odchyluje od čl. 7 odst. 4 směrnice.
- 259 Komise zdůrazňuje, že pokud by se měl lov tetřeva a tetřívka obecného, kteří jsou v Rakousku zvláště ohroženými druhy, konat pouze výjimečně, bylo by v souladu s článkem 9 směrnice nezbytné zajistit dodržování podmínek a kritérií pro odchylku stanovených v tomto ustanovení.
- 260 Rakouská republika odkazuje na svou argumentaci týkající se režimu jarního lovu uvedených druhů, který, co se týče Korutan, se koná v jejich období páření (viz body 179 až 183 tohoto rozsudku).
- 261 Tento členský stát rovněž zdůrazňuje, že je obtížné lovit v Tyrolsku na konci podzimu nebo v zimě a že v každém případě nejsou populace uvedených druhů v tomto regionu ohroženy.

Závěry Soudního dvora

- ²⁶² Co se týče rozsahu režimu ochrany stanoveného v čl. 7 odst. 4 směrnice, je namístě připomenout, jak to vyplývá z bodů 194 a 195 tohoto rozsudku, že tento režim se vztahuje na fázi páření tetřeva a tetřívka obecného.
- ²⁶³ Co se týče argumentu Rakouské republiky týkajícího se obtížnosti lovení v Tyrolsku na podzim a v zimě, postačuje uvést, že taková úvaha nemůže souviset s žádným důvodem pro odchylku stanoveným v článku 9 směrnice.
- ²⁶⁴ Žaloba je tudíž opodstatněná, co se týče období lovu tetřeva a tetřívka obecného, jak jsou stanovena v § 1 odst. 1 DurchfVO Tiroler JagdG.

— Spolková země Vorarlbersko

Argumentace účastníků řízení

- ²⁶⁵ Komise poukazuje na to, že období lovu stanovené v § 27 odst. 1 VlbG JagdVO není v souladu s požadavky stanovenými v čl. 7 odst. 4 směrnice, co se týče tetřívka obecného. Uvedené období bylo stanoveno od 11. do 31. května, zatímco mělo být podle Komise stanoveno od 21. září do 31. března. Spadá tak do fáze páření dotyčného druhu.

- ²⁶⁶ Rakouská republika poukazuje na to, že pro druhy pernaté zvěře – s výjimkou tetřívka obecného – VlbG JagdVO stanoví období lovu v souladu s ustanoveními směrnice. V tomto ohledu odkazuje na svou argumentaci týkající se provedení směrnice v Korutanech (viz body 179 až 183 tohoto rozsudku).

Závěry Soudního dvora

- ²⁶⁷ Za účelem posouzení opodstatněnosti žalobního důvodu Komise postačuje konstatovat, jak to vyplývá z bodů 194 a 195 tohoto rozsudku, že Rakouská republika neprokázala, že vnitrostátní právní úprava, které se tento žalobní důvod týká, splňuje podmínky a kritéria pro odchylku stanovené v článku 9 směrnice s ohledem na požadavky zvláštní ochrany stanovené v čl. 7 odst. 4 této směrnice.
- ²⁶⁸ Žalobní důvod Komise týkající se období lovu tetřívka obecného, jak je stanoveno v § 27 odst. 1 VlbG JagdVO, je tudíž opodstatněný.

— Spolková země Vídeň

Argumentace účastníků řízení

- ²⁶⁹ Komise uvádí, že ustanovení § 69 Wiener JagdG ve vzájemném spojení s § 1 odst. 1 Wiener SchonzeitenVO stanoví období lovu sluky lesní, které zasahuje do období

hnízdění, rozmnožování a odchovu mláďat, která jsou v zásadě předmětem zákazu na základě čl. 7 odst. 4 směrnice, aniž by bylo odkazováno na relevantní podmínky týkající se odchylky stanovené v článku 9 směrnice.

- ²⁷⁰ Rakouská republika tvrdí, že režim lovu, kterého se týká tento žalobní důvod, je v souladu s odchylkou stanovenou v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice.

Závěry Soudního dvora

- ²⁷¹ S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 198 tohoto rozsudku je třeba uvést, že, pokud jde o spolkovou zemi Vídeň, Rakouská republika nepředložila důkazy, které by mohly prokázat, že podmínky a kritéria vyjádřené v článku 9 směrnice jsou splněny, zejména co se týče omezení úbytků způsobených lovením ptáků na „malá množství“, v souladu s odstavcem 1 písm. c) uvedeného článku, jakož i neexistence jiného uspokojivého řešení, v souladu s úvodní částí uvedeného odstavce.
- ²⁷² V důsledku toho je třeba žalobě vyhovět, co se týče období lovu sluky lesní ve spolkové zemi Vídeň, jak je stanoveno ustanovením § 69 Wiener JagdG ve vzájemném spojení s § 1 odst. 1 Wiener SchonzeitenVO.

Porušení článku 8 směrnice v Dolních Rakousech

— Argumentace účastníků řízení

- 273 Komise tvrdí, že § 20 odst. 4 Nö NSchG neobsahuje ustanovení, která by dostatečně vymezovala zakázané prostředky lovu podle článku 8 směrnice ve spojení s přílohou IV písm. a) této směrnice. Obsahuje naopak pouze všeobecný odkaz na prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování.
- 274 Komise uplatňuje, že i když má příslušný orgán povinnost jednat v souladu se směrnicí, správní praxe v souladu se směrnicí neodpovídá požadavkům správního provedení práva Společenství.
- 275 Rakouská republika se domnívá, že § 20 odst. 4 Nö NSchG, který dovoluje usmrcování chráněných živočichů na základě zvláštních povolení, odpovídá požadavkům článku 8 směrnice.
- 276 Tento členský stát se domnívá, že z důvodu zvolené legislativní techniky, co se týče cíle sledovaného § 20 odst. 4 Nö NSchG, je ochrana vyžadovaná směrnicí zajištěna. Příslušné orgány mají totiž povinnost v rozhodnutích o zvláštních povoleních stanovit prostředky, zařízení nebo metody pro odchyt nebo usmrcování, jejichž použití je dovoleno. Uvedené orgány musejí přijímat svá rozhodnutí v souladu se směrnicí a s ohledem na zásadu soudržného používání vnitrostátního právního řádu rovněž při dodržení zákazů stanovených v § 95 Nö JagdG.

— Závěry Soudního dvora

- 277 Jak bylo připomenuto v bodě 92 tohoto rozsudku, přesnost provedení má v případě směrnice zvláštní důležitost, jelikož správa společného dědictví je svěřena členským státům na jejich příslušných územích (viz rozsudek ze dne 13. října 1987, Komise v. Nizozemsko, 236/85, Recueil, s. 3989, bod 5).
- 278 V důsledku toho dovolávání se skutečnosti, že praxe je v souladu se směrnicí, nesplňuje požadavky jejího správného provedení.
- 279 Konkrétně v případě prostředků, zařízení nebo metod pro odchyt nebo usmrcování přísluší členským státům stanovit, se závaznou právní silou, seznam protiprávní praxe (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek ze dne 13. října 1987, Komise v. Nizozemsko, body 27 a 28).
- 280 Je nezbytné dodat, že zákazy používat při lovu určité prostředky odchytu stanovené směrnicí musejí vyplývat z ustanovení normativní povahy. Zásada právní jistoty vyžaduje, aby dotyčné zákazy byly převzaty v závazných právních nástrojích (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 15. března 1990, Komise v. Nizozemsko, C-339/87, Recueil, s. I-851, bod 22).
- 281 Neexistence praxe neslučitelné se směrnicí totiž nemůže dotyčný členský stát zbavit jeho odpovědnosti přijmout právní a správní opatření za účelem zabezpečit správné provedení ustanovení směrnice. Mimoto skutečnost, že se v členském státě určitý prostředek lovu nepoužívá, nemůže být důvodem pro neprovedení tohoto zákazu do vnitrostátního právního řádu (viz výše uvedený rozsudek ze dne 15. března 1990, Komise v. Nizozemsko, bod 32).

282 Je nezbytné dodat, že odkaz na § 95 Nö JagdG nemůže být relevantní, jelikož pod tento zákon spadají pouze volně žijící živočišné druhy, které mohou být loveny, a nikoliv všechny druhy volně žijících ptáků, které spadají do oblasti působnosti směrnice.

283 V důsledku toho článek 8 směrnice nebyl v Dolních Rakousech správně proveden.

284 Žaloba Komise je tudíž v tomto bodě opodstatněná.

Porušení čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice v Burgenlandu, v Dolních Rakousech, v Horních Rakousech, v Salcbursku a v Tyrolsku

— Spolková země Burgenland

Argumentace účastníků řízení

285 Komise uvádí, že v souladu s § 88a odst. 1 Bgld JagdG je lov špačka obecného povolen od 15. července do 30. listopadu a že podle odstavce 2 téhož paragrafu je v případě předvídatelného hojného výskytu jedinců tohoto druhu potřeba tohoto opatření konstatována prováděcím nařízením vlády. Toto oprávnění přitom nestanoví dostatečně podmínky a kritéria pro odchylku stanovené v článku 9 směrnice.

- 286 Rakouská republika uvádí, že, s ohledem na značné škody, které špaček obecný způsobuje na vinné révě, spolková země Burgenland považovala za nezbytné použít odchylná ustanovení článku 9 směrnice a přijmout § 88a Bgld JagdG. Vzhledem k tomu, že tradiční prostředky odhánění tohoto druhu se ukázaly jako nedostatečné, neexistuje jiné uspokojivé řešení.

— Závěry Soudního dvora

- 287 Úvodem je namístě uvést, že všechna opatření odchylující se od ustanovení směrnice o ochraně musejí být přezkoumávána při vzetí do úvahy podmínek a kritérií uvedených v jejím článku 9. V důsledku toho členské státy nemohou svěřit orgánům oprávněným k přijímání prováděcích předpisů pravomoc k přijetí opatření, která se odchylují od pravidel ochrany stanovených směrnicí bez přesného vymezení materiálních a formálních požadavků vyplývajících z uvedeného článku, kterým takové odchylky musejí podléhat (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek WWF Italia a další, body 25 a 28).
- 288 Je přitom namístě konstatovat, že § 88a Bgld JagdG nestanoví, jaké jsou prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování, stejně jako nestanoví závazným způsobem konkrétní podmínky zásahu.
- 289 Podle odstavce 2 tohoto paragrafu totiž postačuje, aby prováděcí nařízení konstatovalo existenci nebezpečí pro vinařství vyplývající z přítomnosti špačků obecných. Není naproti tomu požadováno, aby nařízení, které má být přijato, obsahovalo přesné údaje s ohledem na kritéria stanovená v čl. 9 odst. 2 směrnice.

290 Režim zavedený v § 88a Bgld JagdG, co se týče boje proti špačkům obecným tak neodpovídá podmínkám pro odchylku stanoveným v článku 9 směrnice.

291 Žalobní důvod Komise je tudíž v tomto bodě opodstatněný.

— Spolková země Dolní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

292 Komise uplatňuje, že všeobecné povolení udělované podle § 20 odst. 4 Nö NSchG, co se týče vědeckých nebo pedagogických činností neobsahuje taxativní výčet podmínek a kritérií, které mají být splněny pro to, aby bylo možné odchýlit se od ustanovení v oblasti ochrany volně žijících ptáků. Toto povolení je ostatně formulováno natolik neurčitě, že nemůže být v žádném případě odůvodněno na základě článku 9 směrnice.

293 Komise rovněž uplatňuje, že § 21 odst. 2 téhož zákona umožňuje rovněž odchýlit se od ustanovení o ochraně volně žijících ptáků pro účely zemědělského a lesnického využívání, aniž by tato výjimka podléhala podmínkám a kritériím stanoveným v článku 9 směrnice.

294 Rakouská republika tvrdí, že ochrana vyžadovaná směrnicí je v § 20 odst. 4 Nö NSchG zaručena. V rámci uplatňování tohoto ustanovení totiž příslušné orgány musejí jednat jednak v souladu se směrnicí, a jednak ve smyslu jednotného

používání vnitrostátního právního řádu, a tudíž při vzetí do úvahy požadavků ochrany stanovených zákonem o lovu. V každém případě jsou v praxi udělovány pouze velmi restriktivní výjimky.

295 Tento členský stát tvrdí, že provádění odchylky stanovené v § 20 odst. 4 Nö NSchG mimoto zahrnuje možnost použít případně přísnější kritéria než kritéria stanovená v článku 9 směrnice. Co se týče § 21 odst. 2 Nö NSchG, toto ustanovení výslovně stanoví, že odchylná ustanovení se nepoužijí, pokud jsou chráněné rostliny, chránění živočichové či chráněná přírodní stanoviště úmyslně poškozeni.

296 Uvedený členský stát dodává, že i když musejí být výjimky z režimu lovu, jakož i z jiných omezení a zákazů stanovených v člancích 5, 6 a 8 směrnice, založeny na alespoň jednom z důvodů uvedených v čl. 9 odst. 1 směrnice, je třeba rovněž vzít v úvahu skutečnost, že odchyt ptáků v malých množstvích je možný pod podmínkou dodržení ostatních požadavků uvedených v tomto posledně uvedeném článku.

Závěry Soudního dvora

297 Úvodem je namístě poukázat na to, že možnost odchýlit se od ustanovení o ochraně týkajících se lovu, jakož i od zákazů stanovených v člancích 5, 6 a 8 směrnice, podléhá na základě článku 9 směrnice určitému počtu podmínek a kritérií.

298 Je třeba rovněž připomenout, že co se týče základních podmínek týkajících se právní formy provedení směrnice, Soudní dvůr upřesnil, že za účelem zajištění úplného uplatnění směrnice nejen fakticky, ale i právně musejí členské státy stanovit přesný právní rámec v dané oblasti a že skutečnost, že v členském státě neexistují činnosti neslučitelné se zákazy směrnice, nemůže odůvodňovat neexistenci zákonných ustanovení (viz výše uvedený rozsudek ze dne 15. března 1990, Komise v. Nizozemsko, bod 25).

299 Je nezbytné dodat, že podmínky a kritéria, na základě kterých se členské státy mohou odchýlit od zákazů stanovených směrnicí, musejí být převzaty v přesných vnitrostátních ustanoveních (viz rozsudek ze dne 7. března 1996, Associazione Italiana per il WWF a další, C-118/94, Recueil, s. I-1223, bod 22).

300 Z toho plyne, že samotná právní a správní ustanovení, která členské státy přijímají v uvedené oblasti, musejí taxativně uvádět důvody umožňující případně se odchýlit od ustanovení o ochraně stanovených směrnicí.

301 Mimoto, jak je uvedeno v bodě 162 tohoto rozsudku, správní praxe v souladu se směrnicí nesplňuje požadavky správného provedení.

302 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že s ohledem na jeho znění nemůže § 20 odst. 4 Nö NSchG představovat správné provedení jednoho z důvodů pro odchylku stanovených v článku 9 směrnice.

- 303 Co se týče § 21 odst. 2 Nö NSchG, který vylučuje zemědělské a lesnické užívání pozemků ze zákazů v oblasti ochrany ptáků, je namístě uvést, že se toto ustanovení nepoužije v případě úmyslných škod způsobených na chráněných rostlinách a chráněných živočiších.
- 304 Jednotlivé zákazy stanovené v článku 5 směrnice, které jsou použitelné na zemědělské nebo lesnické podniky, se přitom týkají škod způsobených úmyslně.
- 305 V důsledku toho nemohou výjimky stanovené v § 21 odst. 2 Nö NSchG podléhat článku 9 směrnice.
- 306 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod Komise vycházející z porušení čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice právními předpisy spolkové země Dolní Rakousy je opodstatněn, co se týče § 20 odst. 4 Nö NSchG.
- 307 Naproti tomu v rozsahu, v němž se týká § 21 odst. 2 Nö NSchG, tento žalobní důvod opodstatněn není.

— Spolková země Horní Rakousy

Argumentace účastníků řízení

- 308 Komise tvrdí, že § 60 odst. 3 Oö JagdG nesplňuje podmínky a kritéria stanovené v článku 9 směrnice, neboť přípustnost intervenčních opatření povolených v tomto vnitrostátním ustanovení není podřízena neexistenci jiného uspokojivého řešení.

309 Rakouská republika tvrdí, že uvedené vnitrostátní ustanovení je v souladu s právem Společenství, jelikož všechny materiální a formální požadavky stanovené v článku 9 směrnice jsou splněny. Ptáci, kteří jsou předmětem dotyčného vnitrostátního ustanovení, jsou totiž chráněni během celého roku a je třeba vždy obdržet povolení pro odchýlení se od režimu ochrany stanoveného v § 48 Oö JagdG.

310 Tento členský stát rovněž uvádí, že z přípravných prací § 60 odst. 3 Oö JagdG vyplývá, že zákonodárce Horních Rakous sám přezkoumal podmínky a kritéria stanovené v článku 9 směrnice.

311 Tento zákonodárce se přitom domníval, že pravomoci přiznané držitelům za účelem zamezení vzniku závažných škod na úrodě, dobytku, jakož i jiných druzích vlastnictví, jsou odůvodněné vzhledem k tomu, že majitelé zpravidla nedisponují jiným uspokojivým řešením, pokud dotyční živočichové proniknou do obytných budov nebo budov podniků.

Závěry Soudního dvora

312 Je třeba uvést, že § 60 odst. 3 Oö JagdG umožňuje chytat nebo usmrcovat a přivlastnit si chráněné ptáky za účelem zamezení škod na „jiných druzích vlastnictví“.

313 Tento důvod pro odchylku neodpovídá zájmům, jejichž ochrana je uvedena v čl. 9 odst. 1 písm. a) třetí odrážce směrnice.

314 Mimoto z čl. 9 odst. 2 čtvrté odrážky směrnice vyplývá, že orgány členských států pověřené uplatňováním této směrnice mají povinnost určit orgán, který pro každé zamýšlené odchylné opatření přezkoumá, zda jsou splněny podmínky požadované pro povolení takového opatření, rozhoduje zejména o prostředcích, zařízeních nebo metodách, které mohou být použity a určí omezení tohoto opatření, jakož i osoby, které se ho mohou dovolávat.

315 Ustanovení § 60 odst. 3 Oö JagdG přitom taková upřesnění neobsahuje.

316 Je nezbytné rovněž konstatovat, že toto ustanovení neupřesňuje ani podmínky kontrol stanovených v čl. 9 odst. 2 páté odrážce směrnice.

317 Konečně co se týče argumentu vycházejícího z výkladu konformního s touto směrnicí příslušnými orgány, postačuje připomenout, jak bylo již uvedeno v bodě 162 tohoto rozsudku, že pouhá správní praxe, která může být měněna podle libovůle správních orgánů a není odpovídajícím způsobem zveřejňována, nemůže být považována za splnění v souladu s právem Společenství povinnosti provedení, která přísluší členským státům, jimž je směrnice určena.

318 Ustanovení § 60 odst. 3 Oö JagdG tudíž není v souladu s čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice.

319 V důsledku toho je třeba žalobě Komise v tomto bodě vyhovět.

— Spolková země Salcbursko

Argumentace účastníků řízení

- 320 Komise poznamenává, že v souladu s § 34 odst. 1 Sbg NSchG mohou být uděleny výjimky z ustanovení v oblasti ochrany zejména za účelem výroby nápojů. Není přitom stanoveno, se kterou skutečností zakládající výjimku povolenou směrnicí by tento režim mohl souviset.
- 321 Komise rovněž uplatňuje, že podle § 72 odst. 3 Sbg JagdG mohou být výjimky ze zákazu používání pastí určených k usmrcení volně žijících živočichů uděleny, aniž by byly vzaty v úvahu podmínky a kritéria stanovené v článku 9 směrnice. Restriktivní výklad § 72 odst. 3 Sbg JagdG krom toho nepostačuje k tomu, aby uvedené podmínky a kritéria byly splněny právně závazným způsobem.
- 322 Co se týče výroby nápojů uvedené v § 34 odst. 1 Sbg NSchG, Rakouská republika tvrdí, že toto ustanovení není použitelné na ptáky. Jedná se o odchylku, jejímž cílem je umožnit výrobu alkoholických nápojů z některých druhů rostlin. Mimoto toto ustanovení povoluje udělení výjimek pouze tehdy, pokud jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 3 téhož paragrafu.
- 323 Co se týče používání pastí podle § 72 odst. 3 Sbg JagdG, tento členský stát tvrdí, že podmínky pro odchylku jsou v souladu s požadavky článku 9 směrnice.

Závěry Soudního dvora

- 324 Je třeba zaprvé uvést, že § 34 odst. 1 Sbg NSchG stanoví důvod pro odchylku související s výrobou nápojů, který není uveden v taxativním výčtu důvodů uvedených v čl. 9 odst. 1 směrnice.
- 325 Mimoto odstavce 1 a 3 uvedeného paragrafu 34 neobsahují žádné omezení, co se týče podmínek použití odchylky, kterou stanoví.
- 326 Co se zadruhé týče § 72 odst. 3 Sbg JagdG, je nutné konstatovat, že toto ustanovení porušuje rovněž taxativní povahu výčtu důvodů pro odchylku čl. 9 odst. 1 směrnice. Uvedený § 72 odst. 3 totiž umožňuje kladení pastí mimo jiné tehdy, pokud nemohou být jinak chráněny veřejné zájmy významu srovnatelného s předcházením ohrožení lidského života nebo zdraví.
- 327 Takový důvod pro odchylku přitom není v uvedeném výčtu uveden.
- 328 V důsledku toho je třeba považovat projednávaný žalobní důvod Komise za opodstatněný.

— Spolková země Tyrolsko

Argumentace účastníků řízení

- 329 Komise tvrdí, že § 4 odst. 3 Tiroler NSchVO stanoví, že je dovoleno lovit vrány, špačky obecné a kosy v zemědělských a lesnických kulturách, jakož i rodinných

zahradách, aniž by byl činěn odkaz na podmínky a kritéria stanovené v článku 9 směrnice.

330 Rakouská republika se domnívá, že § 4 odst. 3 Tiroler NSchVO není v rozporu s článkem 9 směrnice z důvodu, že nepředstavuje odchylku z článků 5, 6 a 7 směrnice. Konkrétně podle čl. 5 písm. d) směrnice je zakázáno pouze vyrušování, které má významné důsledky z hlediska cílů směrnice. Povolené odhánění třech druhů přitom nemá takový důsledek.

331 Tento členský stát rovněž zdůrazňuje, že režim ochrany stanovený v člancích 5, 6 a 7 směrnice, stejně jako odchýlný režim stanovený v jejím čl. 9 odst. 1 a 2, se týká vyrušování, které je úmyslné.

Závěry Soudního dvora

332 Je namístě uvést, že znění § 4 odst. 3 Tiroler NSchVO vylučuje, bez jakéhokoli omezení, tři druhy volně žijících ptáků z režimu ochrany stanoveného směrnicí, jestliže se jedinci těchto druhů nacházejí v zemědělských nebo lesnických kulturách, jakož i rodinných zahradách, nebo v jejich blízkosti.

333 Je nezbytné poukázat na to, že tato odchylka není spojena s žádnou výhradou, pokud jde o podmínky jejího provedení.

334 Je třeba dodat, že pokud by dotyčné druhy byly skutečně odstraněny ze všech takto uvedených oblastí, jejich stanoviště by byla zredukováána téměř úplně. Na rozdíl od toho, co tvrdí Rakouská republika, může mít tudíž vyrušování, které z toho vyplývá, významné důsledky z hlediska cílů ochrany směrnice.

335 S ohledem na tyto úvahy je nutné konstatovat, že podmínky a kritéria pro odchylku stanovené v článku 9 směrnice nejsou ustanovením § 4 odst. 3 Tiroler NSchVO dodrženy.

336 V důsledku toho je třeba žalobnímu důvodu Komise týkajícímu se tohoto posledně uvedeného ustanovení vyhovět.

Porušení článku 11 směrnice v Dolních Rakousech

— Argumentace účastníků řízení

337 Komise se domnívá, že § 17 odst. 5 Nö NSchG podřizuje vysazování druhů ptáků přirozeně se nevyskytujících ve volné přírodě v Dolních Rakousech podmínce, že tyto zásahy nevyvolají trvalé poškození původního přírodního prostředí. Tato podmínka přitom představuje dodatečné kritérium ve vztahu ke kritériím stanoveným v článku 11 směrnice.

338 Rakouská republika uvádí, že v rámci výkladu § 17 odst. 5 Nö NSchG konformního s uvedeným ustanovením směrnice je povolení k vysazování nepůvodního druhu v přírodě vždy zamítnuto, poškozuje-li to místní živočichy a rostliny.

— Závěry Soudního dvora

339 Úvodem je třeba připomenout, že, jak bylo uvedeno v bodě 103 tohoto rozsudku, důležitost úplné a účinné ochrany volně žijících ptáků v rámci celého Společenství, bez ohledu na jejich místo výskytu nebo přeletu, má za následek neslučitelnost se směrnicí jakéhokoliv vnitrostátního právního předpisu, který stanoví ochranu volně žijících ptáků v závislosti na pojmu národního dědictví.

340 Je namístě rovněž uvést, že článek 11 směrnice, podle kterého členské státy dbají, aby vysazování druhů ptáků, jež se ve volné přírodě na evropském území členských států nevyskytují, nepříznivě neovlivnilo místní rostliny a živočichy, stanoví obzvláště omezující právní rámec, co se týče možnosti povolit vysazování takových druhů ptáků.

341 Ustanovení § 17 odst. 5 Nö NSchG přitom stanoví režim ochrany, který se odchyluje od režimu stanoveného v článku 11 směrnice v několika aspektech. Je tudíž třeba ho považovat za neslučitelný s posledně uvedeným ustanovením.

342 Co se týče argumentu, podle kterého je uvedený § 17 odst. 5 Nö NSchG v každém případě vykládán příslušnými vnitrostátními orgány konformně se směrnicí, postačuje připomenout, jak to vyplývá z bodu 162 tohoto rozsudku, že taková situace nemůže zabezpečit úplné provedení směrnice.

343 V důsledku toho je třeba vyhovět tomuto poslednímu žalobnímu důvodu Komise.

344 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že Rakouská republika tím, že správně neprovedla:

- čl. 1 odst. 1 a 2 směrnice v Burgenlandu, v Korutanech, v Dolních Rakousech, v Horních Rakousech a ve Štýrsku;
- článek 5 směrnice v Burgenlandu, v Korutanech, v Dolních Rakousech, v Horních Rakousech a ve Štýrsku;
- čl. 6 odst. 1 směrnice v Horních Rakousech;
- čl. 7 odst. 1 směrnice v Korutanech, v Dolních Rakousech a v Horních Rakousech;
- čl. 7 odst. 4 směrnice v následujících spolkových zemích a co se týče následujících druhů:
 - v Korutanech, co se týče tetřeva, tetřívka obecného, lysky černé, sluky lesní, holuba hřivnáče a hrdličky zahradní,

- v Dolních Rakousech, co se týče holuba hřivnáče, tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- v Horních Rakousech, co se týče tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- ve spolkové zemi Salcbursko, co se týče tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- ve Štýrsku, co se týče tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- v Tyrolsku, co se týče tetřeva a tetřívka obecného,
- ve Vorarlbersku, co se týče tetřívka obecného, a
- ve spolkové zemi Vídeň, co se týče sluky lesní;
- článek 8 směrnice v Dolních Rakousech;

- čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice v Burgenlandu, v Dolních Rakousech, co se týče § 20 odst. 4 Nö NSchG, v Horních Rakousech, ve spolkové zemi Salcbursko, v Tyrolsku a ve Štýrsku;
- článek 11 v Dolních Rakousech,

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 10 ES, 249 ES a článku 18 směrnice.

K nákladům řízení

³⁴⁵ Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Rakouská republika neměla úspěch v převážné části žalobních důvodů týkajících se nesplnění povinnosti, které jsou ještě předmětem sporu, je namíste uložit posledně uvedené náhradu nákladů řízení týkajících se těchto žalobních důvodů.

³⁴⁶ Pokud jde o důvody nesplnění povinnosti uvedené v žalobě, které Komise vzala zpět v pozdějším stadiu řízení, je třeba konstatovat, že ke zpětvzetí dotyčných žalobních důvodů došlo v důsledku změny dotyčných vnitrostátních právních nástrojů. Toto zpětvzetí je tudíž přičitatelné žalované, neboť uvedené právní nástroje byly teprve

opoždění přizpůsobeny požadavkům práva Společenství. Podle čl. 69 odst. 5 jednacího řádu je tudíž namístě uložit Rakouské republice rovněž náhradu nákladů řízení týkajících se uvedených důvodů nesplnění povinnosti. Je tudíž namístě uložit žalované náhradu veškerých nákladů tohoto řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) Rakouská republika tím, že správně neprovedla

- **článek 1 odst. 1 a 2 směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků, v Burgenlandu, v Korutanech, v Dolních Rakousech, v Horních Rakousech a ve Štýrsku;**
- **článek 5 směrnice 79/409 v Burgenlandu, v Korutanech, v Dolních Rakousech, v Horních Rakousech a ve Štýrsku;**
- **článek 6 odst. 1 směrnice 79/409 v Horních Rakousech;**
- **článek 7 odst. 1 směrnice 79/409 v Korutanech, v Dolních Rakousech a v Horních Rakousech;**
- **článek 7 odst. 4 směrnice 79/409 v následujících spolkových zemích a co se týče následujících druhů:**

- v Korutanech, co se týče tetřeva, tetřívka obecného, lysky černé, sluky lesní, holuba hřivnáče a hrdličky zahradní,
- v Dolních Rakousech, co se týče holuba hřivnáče, tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- v Horních Rakousech, co se týče tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- ve spolkové zemi Salcbursko, co se týče tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- ve Štýrsku, co se týče tetřeva, tetřívka obecného a sluky lesní,
- v Tyrolsku, co se týče tetřeva a tetřívka obecného,
- ve Vorarlbersku, co se týče tetřívka obecného, a
- ve spolkové zemi Vídeň, co se týče sluky lesní;

- **článek 8 směrnice 79/409 v Dolních Rakousech;**

- **článek 9 odst. 1 a 2 směrnice 79/409 v Burgenlandu, v Dolních Rakousech, co se týče § 20 odst. 4 zákona Dolních Rakous o ochraně přírody (Niederösterreichisches Naturschutzgesetz), v Horních Rakousech, ve spolkové zemi Salcbursko, v Tyrolsku a ve Štýrsku;**

- **článek 11 směrnice 79/409 v Dolních Rakousech,**

nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 10 ES, 249 ES a článku 18 směrnice 79/409.

- 2) **Žaloba se ve zbývajících částech zamítá.**

- 3) **Rakouské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.